

**Yunanistan'da Etnik Türkler, Müslüman bir
Azınlık**

**Human Rights Without Frontiers
International**

Yunanistan'da Etnik Türkler, Müslüman bir Azınlık

Willy Fautr

Telif hakları Avrupa Batı Trakya Türk Federasyonu'na aittir. Bütün hakları saklıdır.

Avrupa Batı Trakya Türk Federasyonu (ABTTF)'nin yazılı izni olmaksızın bu yayının hiçbir bölümü elektronik veya mekanik; fotokopi, kayıt veya her türlü bilgi depolama ve erişim sistemi de dahil olmak üzere herhangi bir yolla veya herhangi bir biçimde çoğaltılamaz veya aktarılamaz. Bu yayının herhangi bir bölümünü çoğaltmak için izin talebi aşağıdaki posta adresine gönderilmelidir.

İletişim:

Avrupa Batı Trakya Türk Federasyonu (ABTTF)
Wemerstr. 2, D-58454 Witten Germany
Tel.: +49 (0) 2302 913291 • Fax: +49 (0) 2302 913293
İnternet Sitesi: www.abtff.org
E-posta: info@abtff.org

İçindekiler

Önsöz	7
Giriş	9
İdari Özet	11
I. Bölüm: Kimlik ve Tanımlama Sorunu	14
II. Bölüm: Etnik Türklerle İlgili Konularda Yunanistan'ın Resmi Siyaseti	16
III. Bölüm: HRWF Int'l'nin Batı Trakya Keşif Ziyareti: Mevcut Durum ve Rapor.....	22
Azınlık Çocuklarının Türkçe ve Yunanca Okul Eğitimi	22
Dernek Kurma Özgürlüğü: Yunanistan Tarafından Uygulamaya Geçirilmeyen AİHM'nin 3 Kararı	27
Din Özgürlüğü: Müftü Sorunu.....	31
Din Özgürlüğü: 240 İmam Yasası ile BM ve AGİT İlkeleri İhlal Ediliyor.....	34
Türkçe Konuşan Topluluğun Medya Özgürlüğü	37
19. Madde: Anayasaya Aykırı ve Keyfi Vatandaşlıktan Çıkarma.....	40
Etnik Türklere Karşı Bazı Nefret Temelli Olaylar ve Saldırıları (2011-2012).....	45
Sonuç	48
Tavsiyeler	50

Önsöz

“Yunanistan’da Etnik Türkler, Müslüman Bir Azınlık” başlıklı *Human Rights Without Frontiers Int’l* (HRWF Int’l) tarafından kaleme alınan bu rapor, 16-20 Ekim 2012 tarihlerinde Batı Trakya’ya düzenlenen keşif ziyaretinin sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Keşif ziyareti Avrupa Batı Trakya Türk Federasyonu (ABTTF) ve Dostluk, Eşitlik, Barış (DEB) Partisi ortaklığında düzenlenmiş ve Avrupa Parlamentosu Milletvekili François Alfonsi (Fransa), HRWF Int’l Direktörü Willy Fautré ve Avrupa Halkları Federal Birliği (FUEN) Başkanı Hans Heinrich Hansen’den oluşan bir heyetin katılımı ile gerçekleşmiştir. Heyet, Batı Trakya’yı ziyareti çerçevesinde farklı mekanlarda azınlık temsilcisi yerel kamu yetkilileri ile kapsamlı istişarelerde bulunmuş, aynı zamanda Batı Trakya Türk Azınlığı’nın günümüze dek süregelen sorunları hakkında detaylı bilgi sahibi olmak üzere azınlığa ait sivil toplum kuruluşları, azınlığın dini ve toplumsal liderleri ile görüşmeler gerçekleştirmiştir.

Bu rapor, Yunanistan’da yaşayan Batı Trakya Türk Azınlığı üyelerinin günlük yaşamlarının her alanında büyük sorunlarla karşılaştıklarını gözler önüne sermektedir. Yunanistan resmi olarak sadece ‘Trakya’da Müslüman azınlığı’ni tanıırken Batı Trakya Türk Azınlığı’nın hukuki statüsü ve hakları 1923 yılında imzalanmış olan Lozan Antlaşması’nca belirlenmektedir. Batı Trakya’daki Müslüman azınlığın etnik kimliğinin Türk olduğuna hukuki ve uluslararası belgelerde özel bir atıfta bulunulmasına rağmen Yunanistan hiçbir yerli etnik grubu ‘etnik azınlık’ ya da ‘dilsel azınlık’ olarak hukuki anlamda tanımamaktadır. Üstelik, Yunanistan, Türk azınlığının varlığını inkar ederek azınlık üyelerinin kendi etnik kimliğini kolektif bazda tanımlama hakkını ve dernek kurma özgürlüğünü ihlal etmektedir.

Batı Trakya Türk Azınlığı’nın durumu ciddi bir endişe olmayı sürdürmektedir; bu rapor azınlığın yaşadığı sorunları detayları ile incelemektedir. Batı Trakya Türk Azınlığı etnik köken ve din temelinde sürekli olarak ayrımcılığa uğramaktadır. Geçmişte, Türk azınlığın bazı üyeleri Yunan vatandaşlığından çıkarılmışlardır ve günümüzde bu kişiler vatandaşlıklarını geri alma hakkından mahrum bırakılmaktadır.

Azınlığın tepkisine rağmen azınlığın dini liderleri olan müftüleri atayan devlet, azınlığın kendi dini liderlerini seçme hakkını kullanmasına engel olmaktadır. Azınlık üyesi ailelerin çocuklarına anadilde öğrenim görme hakkı verilmiş olmasına ve azınlığın da kendi eğitim kurumlarını yönetme özerkliğine sahip olmasına rağmen, bu çocuklar eğitim dilinin sadece Yunanca olduğu devlet okullarına gitmek zorunda bırakılmaktadır.

Yunanistan, 1949 yılında Avrupa Konseyi’ne ve 1981’de Avrupa Birliği’ne üye oldu. Yunanistan Avrupa Konseyi’nin Ulusal Azınlıkların Korunması için Çerçeve Sözleşmesi’ni imzaladı ancak ulusal meclisinde bu sözleşmeyi onaylayarak tasdik etmedi. Dahası, Yunanistan Avrupa Bölgesel Diller ve Azınlık Dillerini Koruma Antlaşması’nı ne imzaladı ne de tasdik etti. Bu rapor aracılığıyla, *Human Rights Without Frontiers Int’l* Yunan makamlarını yukarıda adı geçen sorunlu konulara ilişkin harekete geçmeye çağırılmaktadır. Rapor, etnik kökeni, anadili ve kendini tanımlama şekli ne olursa olsun, azınlık üyelerinin bireysel ve kolektif haklarına saygı duyulması gerektiğini vurgulamaktadır.

Human Rights Without Frontiers Int’l’in özverili çalışmaları olmaksızın bu raporun oluşturulması mümkün olamazdı. ABTTF ve Dostluk, Eşitlik, Barış (DEB) Partisi adına keşif ziyareti heyeti üyelerine katılımlarından dolayı, azınlık kuruluşlarına cömert yardımları için, dini liderlerimize ve azınlık üyelerine samimi karşılımlarından dolayı içten teşekkürlerimizi iletmeyi bir borç biliriz.

Halit HABİP OĞLU
Başkan
Avrupa Batı Trakya Türk Federasyonu (ABTTF)

Mustafa ALİ ÇAVUŞ
Genel Başkan
Dostluk, Eşitlik, Barış (DEB) Partisi

Giriş

Osmanlı İmparatorluğu yüzyıllar boyunca Merkez ve Güneydoğu Avrupa'da egemenlik sürmüştür.

19. yüzyılda ve 20. yüzyılın başlarında Güneydoğu Avrupa'da Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalanması ile birlikte yeni devletler ortaya çıktı. Toprakların yeni bölüşümü, toprakların ve ülkelerin “ulus devlet” olarak ideal paylaşımına uygun bir uluslararası çerçevede “etnik devletlerin” yaratılması temelinde gerçekleşti. Bu siyaset, iki ana unsurdan kaynaklanan çatışma potansiyeli olarak sonuçlandı: yeni kurulan devletlerde güçlü bir yayılmacılık hissi ile birlikte yeni Ortodoks Hristiyan yöneticiler (çoğunluk grubu)ⁱ ve Osmanlı “işgali”nin “kalıntıları” olarak algılanan Müslüman nüfus (azınlık grubu) arasındaki iç çekişmeler.ⁱⁱ

1919-1922 yılları arasında Yunanistan ve Türkiye arasındaki savaş iki ülke arasında zorunlu bir nüfus mübadelesini (İstanbul'daki Yunanlar ile Batı Trakya'daki Türkler hariç) öngören 1923 Lozan Barış Antlaşması'nın müzakere edilmesi ile sonuçlandı. Batı Trakya'dakiler hariç Yunanistan'daki Müslümanlar yerinden edildi; yaklaşık 400.000 ila 500.000 Müslüman (çoğu Türk). Yaklaşık 1-1,2 milyon Ortodoks Yunan -İstanbul (Konstantinopol), Gökçeada (Imbros) ve Bozcaada (Tenededos)'dakiler hariç- Türkiye'yi terketti (540.000 kişi Yunan Makedonyası'na yerleştirildi).ⁱⁱⁱ

1923 Lozan Antlaşması “Türkiye'nin Gayrimüslim azınlıkları” (bu kişiler yalnızca Yunan Ortodokslar değiller) ve “Yunanistan'daki Müslüman azınlık” (çoğunlukla Türkler, Pomaklar ve Romanlar için kullanılıyor) için eşit koruma garanti ediyordu. Bu azınlık grubu Yunan devleti tarafından resmen tanınan azınlık statüsüne sahip tek gruptur. Yunanistan bu grubun varlığını hiçbir zaman sorgulamamıştır.

İdari Özet

Bu raporda, bağımsız bir sivil toplum kuruluşu olan *Human Rights Without Frontiers Int'l* (HRWF Int'l) (Uluslararası Sınır Tanımayan İnsan Hakları), Yunanistan'daki etnik Türk azınlığının temel özgürlükleri ve insan hakları konusundaki endişelerini dile getirmektedir. İddiaları araştırmak amacı ile HRWF Int'l 16-20 Ekim 2012'de Trakya'da keşif görevine katıldı. Bu görevin bulguları rapora dahil edilmiştir.

1. Bölüm yüzyıllardır bu bölgede yaşayan **Trakya'daki etnik Türklerin kimlik sorunlarının tarihsel arka planını tanımlamaktadır**. Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılmasından sonra 1923 Lozan Antlaşması ile yapılan anlaşmalar etnik Türk toplumunun dil, din ve kültür bakımından kültürel bütünlüğünün korunmasını amaçladı; ancak, 1990'lardan bu yana Yunan hükümeti, sınırları içerisinde böylesi etnik azınlıkların var olduğunu inkar noktasına dahi uzanan bir ulusal asimilasyon politikasını tanıtmaya çalışmıştır. Türk kimliği, homojen bir Yunan toplumu elde etmenin yararına olacak şekilde sistematik olarak baskı altına alınmıştır. "Türk azınlık" teriminin kullanımı böylelikle Yunanistan'da resmen yasaklanmıştır.

2. Bölüm Yunan hükümetinin bu iddialara verdiği cevaba ilişkin resmi tutumu incelemektedir. Yunanistan Cumhuriyeti BM İnsan Hakları Konseyi 2011 Oturumu'nda Evrensel Periyodik İnceleme vesilesi ile sorgulandı. Heyet, Yunanistan'a etnik Türk toplumunun kendini tanımlama hakkına saygı duyması ve iki dilli eğitimde ilerlemesini güvence altına alacak reformları oluşturması ve ifade özgürlüğü ve Türk azınlık için kendini tanımlama ile ilgili daha geniş yetkileri tanıması çağrısında bulundu.

3. Bölüm Ekim 2012'de Trakya'ya yapılan keşif görevinin bulgularını açıklamaktadır. Bu bulgular çeşitli başlıklar altında aktarılmaktadır:

Azınlık çocuklarının okul eğitimine ilişkin

Lozan Antlaşması'na göre etnik Türk azınlığın "kendi dilini kullanma ve burada kendi dinini özgürce yaşama hakkı" dahil okul açma hakkı garanti altına alındı. Ancak Yunan hükümetinin pek çok politikası bu hükümlerin gerçekleştirilmesini oldukça sorunlu hale getirdi. Gerekli Türkçe eğitim kaynaklarına kısıtlı erişim, müfredat dahil okul kitapları ve öğretmenler eğitim sorunu çerçevesinde not edildi. Rapor azınlık eğitimi tüm düzeylerde etkileyen politikaların gözden geçirilmesi çağrısında bulunmaktadır.

Dernekleşme özgürlüğüne ilişkin

Bu bölüm, Yunan hükümeti tarafından dernek kurma özgürlüğü hakkının ihlal edildiğine karar veren Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin üç kararını incelemektedir. Kendilerini "Türk" olarak tanımlayan belirli kuruluşlar, makamların etnik azınlıkların yasal statüsünü tanımadıkları ve bunların kamu düzenini tehdit ettikleri gerekçesiyle kapatılmaya zorlanmıştır. Avrupa Mahkemesi'nin bu derneklerin yeniden açılmasına izin veren kararlarına rağmen Yunanistan bunların yasal statülerini henüz iade etmemiştir.

Mahkemenin kararlarını yerine getirmedeki başarısızlık adalete erişimde bir engel teşkil etmektedir. *Uluslararası Sınır Tanımayan İnsan Hakları*, Yunan hükümetini bu kararları

zamanında uygulamaya ve gelecekte “Türk” kelimesinin kullanımına ilişkin tüm engelleri kaldırmaya çağırılmaktadır.

Din özgürlüğü Müftülerin ve İmamların atanmasına ilişkin

“Bilinen dinler”in kendi dini liderlerini seçmesine izin verilirken Yunan hükümeti Trakya’daki Müslüman azınlığı aynı haktan men ederek ayrımcılık uygulamıştır. 1991 yılında çıkarılan bir yasa Yunan Devleti’ne Trakya’da yaşayan Müslümanları dikkate almadan Müftüleri atama yetkisi verdi, böylelikle Lozan Antlaşması ile tanımlanan özerkliği zedeleyerek toplum içerisinde gerginlik yarattı. 2007 yılında kabul edilen ve 2013 yılında ek düzenlemelerle uygulamaya giren yasa ile devlet, azınlık veya azınlığın seçilmiş dini görevlileri ile herhangi bir istişare içinde olmaksızın, camilerde vaaz vermek ve devlet okullarında din derslerine girmek üzere imamların atama yetkisini üstlendi.

İfade ve medya özgürlüğüne ilişkin

Bu bölümde Yunan makamlarının Türkçe yayın yapan medyanın ifade özgürlüğünü tehdit eden kısıtlayıcı politikaları incelenmektedir. Gazete ve radyolar, Türkçe yayın yapan medyanın susturulmasına yönelik kayıt için aşırılık gösteren ön koşullar, fahiş cezalar ve hakaret davalarına ilişkin kanunların istismar edilmesi de dahil olmak üzere katı uygulamalara maruz bırakılmıştır.

Vatandaşlık yasasının 19. Maddesi ve keyfi vatandaşlıktan çıkarmaya ilişkin

Bu bölüm, 1955-1998 yılları arasında 60.000 etnik Türk’ün keyfi olarak vatandaşlıktan çıkarılmasını uluslararası standartlar ışığında incelemektedir. Ayrıca bu bölüm, vatandaşlığı sözde geri kazanım sürecinin şeffaf olmayışını ve mağdurların uğradığı zararları kınamaktadır.

İrkçi olaylara ilişkin

Bu kısım, aşırı sağcı Altın Şafak Partisi üyelerinin 2012 yılında etnik Türklere karşı gerçekleştirdiği bir dizi nefret temelli saldırı ve olaylar listesini ortaya koymaktadır.

Uluslararası Sınır Tanımayan İnsan Hakları Yunanistan Cumhuriyeti’ni etnik Türk azınlığının kanuna uygun olarak eşit korunmasına saygı duymaya çağırılmaktadır. Bu ancak grupların nasıl adlandırılabilmesine yönelik kısır döngü niteliğindeki tartışmadan kurtulması ve bireysel hakların korunmasına öncelik verilmesi ile mümkündür. Böylelikle Yunanistan uluslararası hukukun getirdiği yükümlülükleri yerine getirebilecek ve sınırları içerisinde hukukun üstünlüğünü güçlendirecektir.

I. Bölüm

Kimlik ve Tanımlama Sorunu

14.yüzyıldan bu yana Osmanlı İmparatorluğu'nun sınırları içerisinde yaşayan Trakya'daki etnik Türkler yalnızca dini bir azınlık olarak tanımlanmayı reddetmektedir, kendilerini “Türk” veya “Müslüman Türkler” olarak tanımlamaktadır.

1920'lerden 1970'lerin ilk yıllarına kadar resmi Yunan söylemi Batı Trakya'da “Müslüman azınlık” veya “Türk azınlık” kavramlarını birbirinin yerine kullandı. Yunan makamları daha sonra siyaset değiştirdi. Yunan makamları “Türk azınlık” kelimesinin kullanılmasını yasakladı ve Müslüman azınlığın Türk kökenli, Pomaklar ve Roman olmak üzere üç farklı unsurdan oluştuğuna dair bir referansta bulundu^{iv}. Bu U-dönüşü 1991 yılında Yunan Başbakanı'nın Trakya'daki azınlığın Türk değil Müslüman olduğu ve yukarıda ismi açıklanan üç kurucu gruptan oluştuğu yönündeki açıklaması ile tırmandı. 1950'lerin ortasından itibaren Yunan makamları, genel olarak Bulgaristan sınırındaki dağlık bölgelerde yaşayan Trakya'daki Pomakça konuşan topluluklar için ayrı bir Pomak kimliğinin inşa edilmesini teşvik etmeye çalışmıştı. Müslüman azınlığı üç farklı etnik gruba bölme politikası açıkça Müslüman azınlığın bütünlüğünü ve birliğini bozma amacına hizmet ediyordu. Ancak Trakya'da Pomak dilinde konuşan topluluğun büyük bir çoğunluğu etnik Türk grubu ile ortak bir amaç etrafında toplanmıştır.

Yunanistan'daki Müslüman etnik Türkler, kültürleri, din ve dillerindeki homojen yapıyı korudu. Toplularının birliğinin yok edilmesinden iç evlilikler yolu ile kaçınıldı. *Uluslararası Sınır Tanımayan İnsan Hakları*'nin Ekim 2012'deki keşfi sırasında yaptığı görüşmelerde ifade edildiği üzere bu kişiler kendilerini hala Türk^v olarak tanımlarken Yunan vatandaşlığı aldılar, Yunan kimlik kartı ve Yunan pasaportu edindiler ve Yunan ordusunda askerlik yaptılar. Bu iki kimliğin barışçıl birlikteliği tartışılmayacak veya göz ardı edilemeyecek bir gerçektir. Yunan makamları tarafından bu ikili kimliğin ülkenin güvenliği, kamu düzeni veya topraksal bütünlüğünü tehdit edecek bir kanıt hiçbir zaman sunulmamıştır.

Yunan makamları bu kişileri “Türk” olarak nitelendirmeyi reddetmiş, yerine bunları Müslüman Yunanlıları olarak adlandırmakta ısrarla devam etmiştir. Hükümet, bu kişileri etnik azınlıklar olarak değil “Müslüman azınlık”ın bir parçası olarak tanımaktadır, fakat Müslüman azınlık Lozan Antlaşması'na göre “Yunanistan topraklarında” korunmaktadır.

Yunanistan'ın nüfus yapısı son 80 yılda, Afrika ve Asya'dan artan sayıda Müslüman'ın göç etmesi ile özellikle son on yıllarda değişti^{vi}. Bu gelişme bu yönüyle, Yunanistan'da 1923 yılından bu yana tanımlandığı üzere “Yunanistan'ın Müslüman azınlık” kavramının içini boşalttı. Ancak hala Lozan Antlaşması Müslüman etnik Türklerin uluslararası ve iç hukuk bağlamında en eski ve en güçlü köşe taşı olarak yerini korumaktadır.

“Müslüman azınlık”ın kimlik sorunu farklı aktörler tarafından çeşitli şekillerde ele alınmıştır:

Yunan Devleti: 14 Şubat 2011 tarihinde Yunanistan BM Evrensel Periyodik İnceleme'ye ulusal raporunu sundu ve bu konuda şöyle dedi^{vii}:

Yunanistan, azınlıklara üye kişilere tanınan korumanın insan hakları ve özgürlüklerine tam saygı ve uluslararası antlaşmaların uygulanması temelinde gerçekleştirilmesi

gerektiğine sıkı bir şekilde inanmaktadır. Yunanistan Trakya’da ortak paydası İslam inancı olan, Türk, Pomak ve Roman kökenli üyelerin oluşturduğu üç farklı gruptan oluşan Müslüman bir azınlığı resmen tanımaktadır. Bu grupların her biri devlet tarafından tamamıyla saygı duyulan kendilerine özgü bir dile, kültürel geleneklere ve mirasa sahiptir. Yukarıda adı geçen azınlığın statüsü 1923 Lozan Antlaşması ile düzenlenmiştir. Lozan Antlaşması’nın ilgili hükümlerine tam olarak uymanın ilerisinde Yunan siyaseti ve yasaları günümüz insan hakları kuralları ve standartlarının yanı sıra bu azınlığın üyelerinin yaşam koşullarını iyileştirmeyi ve bunların hem yerel hem de ulusal toplumun tüm düzeylerine sorunsuz bir şekilde uyum göstermelerini amaçlayan Avrupa Birliği müktesebatını yansıtmaktadır ve uygulamaktadır.

Avrupa Birliği: Avrupa Birliği tarafından bu konuda herhangi bir tutum belirtilmemiştir ancak 12 Nisan 2012 tarihinde AP Milletvekili François Alfonsi Avrupa Birliği Komisyonu’na “Batı Trakya’daki Türk azınlığı”n hakları hakkında yazılı bir soru sunarak konuyu gündeme getirdi.

Avrupa Konseyi: 21 Nisan 2009 ve 27 Ocak 2012 tarihlerinde Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi, “Türk” olarak etnik tanımlamadan kaçınarak 11860 ve 1704 sayılı ve “Trakya (Doğu Yunanistan)’da Müslüman azınlık ve Türkiye’de Gayrimüslim azınlıkların din özgürlüğü ve diğer insan hakları” konulu iki karar kabul etti.

İrkçılık ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu (ECRI)’nun Yunanistan ile ilgili 2 Nisan 2009 tarihinde kabul edilen raporunda “Batı Trakya’da Müslüman Azınlık” ve “Türk toplumu” kavramlarını kullanmaktadır.

Birleşmiş Milletler: 8-16 Eylül 2008 tarihlerinde BM azınlıklar bağımsız uzmanı Gay McDougall diğerlerine ilaveten Ulusal veya Etnik, Dini ve Dilsel Azınlıklara Üye Kişilerin Hakları Bildirisi’nin uygulanmasını teşvik etmek amacıyla Yunanistan’ı ziyaret etti. McDougall, Yunan hükümetini Yunanistan’da Türk azınlığın var olup olmadığı tartışmasından vazgeçerek kendini tanımlama hakkını korumaya odaklanmaya çağırdı.

ABD Dışişleri Bakanlığı: ABD Dışişleri Bakanlığı dünyadaki din özgürlüğü ile ilgili yıllık raporunda “Trakya’daki Müslüman azınlık” kavramını kullanmaktadır.

İnsan Hakları STK’ları: Human Rights Watch (İnsan Hakları İzleme Örgütü) “Türk azınlık” veya “Etnik Türkler” kavramlarını kullanmaktadır. Uluslararası Af Örgütü “Türk Azınlık” ifadesini kullanmaktadır.

Tavsiye: Human Rights Without Frontiers Int’l Yunan makamlarını;

- **Lozan Antlaşması ile korunan azınlığa üye kişilerin kendini tanımlama hakkına saygı duymaya;**
- **Grubu nasıl adlandıracağı yönündeki kısır tartışmaya son vererek bunun yerine üyelerin bireysel ve kolektif insan haklarının korunmasına öncelik vermeye çağırılmaktadır.**

II. Bölüm

Etnik Türkler ile ilgili Yunanistan'ın Resmi Siyaseti

Birleşmiş Milletler'de 9 Mayıs 2011 tarihinde gerçekleştirilen Yunanistan'ın Evrensel Periyodik İncelemesi (UPR), Yunanistan'ın 1923 Lozan Antlaşması ile korunan Müslüman azınlığın bir parçası olan Trakya'daki etnik Türkler ile ilgili bir dizi konudaki tutumunu resmen açıkladığı en güncel durumdur. Avrupa Batı Trakya Türk Federasyonu (ABTTF), 22 Eylül 2011 tarihinde gerçekleşen Genel Oturum'da kabul edilen rapora bir yazılı bildiri sunarak katkıda bulundu^{viii}.

Yunanistan'ın Evrensel Periyodik İncelemesi çerçevesinde 2011 yılında Yunanistan tarafından İnsan Hakları Konseyi'ne sunulan raporda^{ix} şöyle denilmekteydi:

67. Yunanistan azınlıklara üye kişilere sağlanan korumanın insan hakları ve özgürlüklere tam saygı ve ilgili uluslararası antlaşmaların uygulanmasına dayanması gerektiğine sıkı bir şekilde inanmaktadır. **Yunanistan Trakya'da ortak paydası İslam inancı olan, Türk, Pomak ve Roman kökenli üyelerin oluşturduğu üç farklı gruptan oluşan Müslüman bir azınlığı resmen tanımaktadır^x**. Bu grupların her biri devlet tarafından tamamıyla saygı duyulan kendilerine özgü bir dile, kültürel geleneklere ve mirasa sahiptir. Yukarıda adı geçen azınlığın statüsü 1923 Lozan Antlaşması ile düzenlenmiştir. Lozan Antlaşması'nın ilgili hükümlerine tam olarak uymanın ötesinde Yunan politikası ve mevzuatı günümüz insan hakları kuralları ve standartlarının yanı sıra bu azınlığın üyelerinin yaşam koşullarını iyileştirmeyi ve bunların hem yerel hem de ulusal toplumun tüm düzeylerine sorunsuz bir şekilde uyum göstermelerini amaçlayan Avrupa Birliği müktesebatını yansıtmaktadır ve uygulamaktadır.”

68. Trakya'daki Müslüman azınlığın lehine Yunan hükümetleri tarafından geçmiş yıllarda geniş bir alanı kapsayan sektörlerde önemli önlemler kabul edilmiştir. **Eğitim** alanına özel bir önem verilmiştir. Alınan diğer önlemler Müslüman azınlığa üye kişilerin **kültürel kimliğini** korumayı ve teşvik etmeyi ve özel önlemler aracılığı ile bu kişilerin kamu sektöründe istihdama erişimini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Müslüman azınlık üyelerinin, özellikle kadınların ve genç kişilerin bazı durumlarda Avrupa Birliği tarafından ortak finanse edilen, yatay konularda, mevcut raporda ifade edildiği üzere özellikle **ayrımcılık ile mücadele, hoşgörüsüzlük ile mücadele ve toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik etme/istihdama erişim/kültürler arası diyalog/insan hakları eğitimi alanlarında** ulusal çaptaki program ve projelerden yararlanmaları hususunda ek adımlar ayrıca atılmıştır.

69. Eğitim alanında Yunanistan Trakya'daki **azınlık okullarının** düzgün bir şekilde işlenmesini garanti altına almıştır. Trakya'da, giderek artan sayıda Müslüman azınlığa üye öğrenci **devlet eğitim sistemini tercih etmektedir**. Yunan devleti Trakya'daki **okullarda seçmeli dil dersleri** pilot uygulaması ve Müslüman aileler için dil ve kültür dersleri konulması uygulamaları ile bu seçeneği başarılı bir şekilde kültürel ve dilsel özellikleri korumayı amaçlayan önlemler ile düzenlemiştir. Dahası AB tarafından ortak olarak finanse edilen ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından başlatılan ilgili programlar 1997 yılından bu yana uygulanmaktadır. Son olarak 2013 yılında

tamamlanacak “**Trakya’da Müslüman azınlık çocuklarının eğitimi programı**” okul terk etme olayı ile daha ileri bir düzeyde mücadele etmeyi ve Yunan okullarındaki Müslüman öğrencilerin uyumunu kolaylaştırmayı hedeflemektedir.

70. Müslüman öğrencilerin lehine aşağıdakiler dahil ek önlemler alınmıştır. a) 3404/2002 sayılı yasa ile meslek okullarının Müslüman mezunları için Yüksek Teknoloji Enstitüleri’nde belirlenmiş sayıda kontenjanın yanı sıra **Müslüman öğrencilerin yüksek öğrenime girişlerinde özel 0.05% kotası** b) Her akademik yılda yüksek öğrenim gören Müslüman öğrenciler için aylık 500 avro burs c) Müslüman azınlık okullardan olan öğrenciler için özel bir burs

Gözlemler ve gözden geçirilen Ülkenin yorumları ve diğer ilgili resmi Birleşmiş Milletler dokümanlar dahil antlaşma organlarının raporları, özel prosedürler ile ilgili bilgiler içeren seçkisinde İnsan Hakları Yüksek Komiseri Ofisi, Trakya’daki etnik Türkleri ilgilendiren bir dizi konuya değinmektedir:

Din veya inanç, ifade, dernek ve barışçıl toplanma özgürlüğü ve kamusal ve siyasi yaşama katılım hakkı

45. CERD^{xi} bazı etnik grupların dernek kurma özgürlüğünü kullanmada karşılaştıkları engeller konusunda endişe içerisindedir ve isminde “**azınlık**”, “**Türk**” veya “**Makedon**” kelimesi geçen **derneklerin zorla kapatılması ve kaydedilmesinin reddedilmesi konusundaki bilgiyi not etti**. CERD Yunanistan’a ana dillerini kullanma dahil tüm bireyler tarafından dernek kurma hakkının ve kültürel hakların etkin bir şekilde kullanılmasını garanti altına alacak önlemler alması tavsiyesinde bulundu. Azınlıklar bağımsız uzmanı Yunanistan’a “**Makedon**” veya “**Türk**” kelimesini isimlerinde kullanmaları için derneklere izin verilmesi gerektiğini ifade eden Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına tam olarak uyma çağrısında bulundu.

Eğitim hakkı ve toplumun kültürel yaşamına katılım

54. CERD Batı Trakya’da Türkçe konuşan azınlığın kaliteli eğitime iddia edilen sınırlı erişim nedeni ile endişe duymaktadır. **CERD Yunanistan’a kırılğan etnik gruplar ve Müslüman azınlıklar için** bu gruplara üye öğretmenlerin eğitimi, yeterli sayıda ortaokulun sağlanması ve öğrencilere ana dillerinde eğitim verecek anaokullarının kurulması dahil **eğitimin kalitesinin iyileştirilmesi tavsiyesinde bulundu**.

55. CEDAW yüksek öğrenimde azınlık gruplarından kadınlar dahil kadınların düşük düzeyde temsil edilmesi konusundaki endişelerini dile getirdi. CEDAW bir insan hakkı olarak eğitimin önemi konusunda farkındalığın artırılması konusunda önlemler alınması çağrısında bulundu. CEDAW kadınların yüksek öğrenimde temsilini artırmak amacı ile geçici özel önlemlerin alınmasını tavsiye etti.

Azınlıklar ve yerel haklar

56. Azınlık sorunları konusunda bağımsız uzman, 2008 yılı Eylül ayında Yunanistan'a yaptığı ziyaretin ardından, Yunanistan’ın yalnızca bir azınlığı, 1923 Lozan Antlaşması ile korunan Batı Trakya'daki Müslüman topluluğunu tanıdığını belirtti. **Bu bağlamda,**

bağımsız uzman, bir devletin bir azınlığı resmen tanınmasının devletin azınlık nüfuslarına karşı olan yükümlülükleri açısından kesin olmadığını gözlemledi. Bağımsız uzman azınlık topluluklarının kendini tanımlama ile ifade özgürlüğü ve dernek kurma haklarının korunması için Yunanistan'a çağrıda bulundu. CERD aynı şekilde, sadece tek bir azınlığın tanınması için Yunanistan tarafından sunulan açıklamayı not etti ve Sözleşme'nin 5. maddesinde belirtilen hakların Sözleşme kapsamındaki tüm gruplar için ayrımcılık yapılmaksızın uygulanmasına ilişkin olarak Yunanistan'a çağrıda bulundu.

57. Bağımsız uzmanın gözlemlerine verdiği cevapta Yunanistan, azınlıkların haklarına saygı konusundaki bağlılığını yineledi. Yunanistan tek bir ulusal kimliği teşvik ettiği ve etnik kimliklerini özgürce ifade etmek isteyen vatandaşların engellerle karşılaştığını iddia eden açıklamaları güçlü bir şekilde reddetti. "Makedon" ismi ile farklı bir etnik veya dilsel azınlığı tanınamasına rağmen Yunanistan, bu azınlığa üye olduklarını iddia eden kişilerin bireysel haklarına tamamı ile saygı duyduğu konusunda teminat verdi. Yunanistan ayrıca Trakya'daki Müslüman azınlığın durumu ile Romanların durumu ve din özgürlüğü konusundaki açıklamaları yanıtladı.

UPR'den önce Yunanistan'a yöneltilen yazılı sorularda Trakya'daki etnik Türklerin durumuna ilişkin bir dizi konuda soru yönelten tek ülke Türkiye'ydi.

- Batı Trakya'daki Türk Azınlık'ın dini hakları uluslararası anlaşmalar tarafından koruma altına alınmıştır. **Gümölcine ve İskeçe'nin özgürce seçilmiş Müftüleri tanınmamaktadır.** Bununla birlikte Azınlığın katı bir şekilde karşı çıktığı **3536/2007 sayılı yasa ("atanmış imamlar yasası")** başka bir endişe kaynağıdır.

- Azınlık ile danışma içerisinde **vakıflara ilişkin mevzuatın** gözden geçirilmesi. Bu Azınlığın kendi vakıf mallarını doğrudan kullanmasını ve kontrol etmesini sağlamakla birlikte vakıf mallarının kötü kullanımına ve kamulaştırılmasına son verecektir.

- Raporun 73. maddesinde hükümetin **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin İskeçe Türk Birliği, Rodop İli Türk Kadınları Kültür Derneği ve Meriç İli Azınlık Gençlik Derneği ile ilgili kararlarının uygulanmasının** yollarını ve araçlarını araştırdığı ifade edilmektedir. Ancak Yunan mahkemeleri yukarıda adı geçen derneklerin AİHM kararlarının uygulanması ile ilgili başvurularını AİHM kararlarının ulusal mahkemelerin kararlarını geçersiz kılmadığı, bu yüzden ulusal hukuk üzerinde doğrudan bir etkiye sahip olmadığı gerekçesi ile reddetmeye devam etmektedir. Diğer yandan Yunan mahkemeleri diğer Azınlık STK'larının benzer başvurularını da reddetmektedir. AİHM'nin ilgili kararları Yunanistan tarafından henüz uygulanmayı beklemektedir.

- Yunan hükümetine Gümölcine ve İskeçe'de Azınlık çocukları için Türkçe **anaokullarının** açılması için prosedürü başlatması çağrısında bulunulmuştur.

- Yürürlükten daha sonra kaldırılan **Yunan Vatandaşlık Yasası'nın 19.Maddesi** ile vatandaşlıktan çıkarılan yaklaşık 60.000 Yunan vatandaşının yanı sıra onların soyundan gelenlerin vatandaşlıklarının yeniden verilmesi sürecinin hızlandırılması

gereklidir. Bu sürecin bir sonucu olarak mülkiyet hakları bakımından bu kişilerin uğradıkları kayıpların telafi edilmesi için bir mekanizma devreye sokulmalıdır.

- Azınlık **basınına** kesilen son zamandaki ağır cezalar Azınlık tarafından yıldırma yolu olarak algılanmaktadır. En son olarak Gündem ve Millet gazeteleri Büyük Dervent köyündeki Türk Azınlık okulundaki Yunan bir öğretmen hakkında yazıları nedeni ile ağır tazminat cezaları ödemekle cezalandırılmıştır. Mahkeme, adı geçen gazetelerin iflası ile sonuçlanabilecek 150.000 € ve 120.000 € ödemelerine karar verdi.

- Azınlık üyeleri **cami minarelerinin inşası yüzünden ağır cezalar ile karşı karşıyadır**. Bu ağır cezalar onların gelirleri ile orantılı değildir ve onları finansal bir darboğaza sürüklemektedir. En son olarak Avra camisinin minaresinin yapımında çalışmış 3 Azınlık üyesi 3 ay hapis cezası ve kişi başı 122 Avro cezaya çarptırıldı.

1. Hükümet uluslararası anlaşmaların yanı sıra Yunan mevzuatı, örneğin 1920 tarihli 2345 sayılı yasa, ile garanti altına alındığı üzere Türk Azınlığın Müftülerini seçmesine izin verme seçeneğini öngörüyor mu?
2. Yunan hükümeti azınlık ile danışma içerisinde vakıflara ilişkin mevzuatın gözden geçirilmesinde ne tür adımlar atacak?
3. Yunan hükümeti İskeçe Türk Birliği, Rodop İli Türk Kadınları Kültür Derneği ve Meriç İli Azınlık Gençlik Derneği ile ilgili AİHM'nin ilgili kararlarını nasıl uygulamayı öngörmektedir? Etnik kimliğin inkarı problemini çözmek için hangi adımları atacak?
4. Yunan hükümeti Gümülcine ve İskeçe'de Türkçe anaokullarının açılması için gerekli prosedürleri ne zaman başlatmayı planlamaktadır?
5. Yunan Vatandaşlık Yasası'nın daha sonra yürürlükten kaldırılan 19. maddesi ile Yunan vatandaşlığından çıkarılan yaklaşık 60.000 Yunan vatandaşının vatandaşlıklarının iade edilmesi süreci hakkında bir gelişme var mıdır? Yunan hükümeti bu sürecin bir sonucu olarak mülkiyet haklarındaki kayıpları nasıl tazmin etmeyi planlamaktadır?
6. Azınlık basınına verilen son ağır cezalar AB hukuki alanında ifade ve basın özgürlüğünün açık bir ihlali olarak görünmektedir. Yunan Ulusal Radyo ve Televizyon Kurulu daha liberal bir Medya Yasası üzerinde çalışmayı düşünüyor mu?
7. Yunan hükümetinin minare yapımında daha esnek ön koşullar oluşturma yönünde planları var mıdır?

İnteraktif tartışma sırasında Yunanistan şunları söylemek için söz aldı.

50. Azınlıklar olarak tanınmayan gruplara üye kişilerin genel "**azınlık koruması**" ile ilgili soruda Yunanistan, belirli bir gruba ait olduğunu ifade eden bireylerin resmi

olarak tanınmaması veya Yunanistan'da resmi olarak "azınlık" statüsü verilmemesine bakmaksızın insan haklarına tam olarak saygı duymaktadır.

Trakya'daki Müslüman azınlığın durumu ile ilgili soru ve özel olarak Trakya'daki **Müslüman Vakıfların** idaresi ve yönetimi konusunda 2008 yılında çıkarılan yasa Müslüman azınlığın seçilen üç ana idare heyetinde azınlık üyelerinin olması ile ilgili uzun süredir bekleyen talepleri ile bu üç Müslüman vakfının idare heyetleri üyelerinin seçim usulünü yenileme ihtiyacına cevap verdi. Trakya'da müftülerin seçilmesi ile birlikte hükümet değişiklikler veya olası düzeltmeler yapmak suretiyle bu konu ile uygun bir şekilde ilgilenmektedir. Trakya'daki Müslüman azınlığın bazı üyelerinin **Yunan vatandaşlığından çıkarılması** ile ilgili olarak 1998 yılında Hükümet Yunanistan'ı geri dönmek niyeti olmaksızın terkeden kişilerin Yunan vatandaşlığından çıkarılmasına elveren vatandaşlık kanununun 19.maddesini yürürlükten kaldırdı. Kendi isteği ile ülkeyi terk eden bu kişiler arasından pek çoğu Yunan vatandaşlığından çıktı ve yabancı bir vatandaşlık kazandı. Vatandaşlıktan mahrum bırakılmaları nedeni ile vatansız olan çok az sayıda Müslüman vardır. Trakya'da ikamet eden bu kişiler için özel bir kimlik kartı sağlanmıştır. Bu az sayıdaki vatansız kişilerin Yunan vatandaşlığını iade etmek için somut adımlar atılmıştır.

51. **Dernek kurma özgürlüğü** ve AİHM'nin yetkili mahkemeler tarafından kayıt edilmeyen aynı sayıdaki dernek konusundaki üç kararı ile ilgili olarak bu davalar Yunanistan'daki yetkili medeni mahkemelerde beklemededir. Avrupa Konseyi'nin Avrupa Mahkemesi kararlarının uygulanması bölümü ile yapıcı bir diyalog bulunmaktadır. Ancak yetkili mahkemeler tarafından kayıt edilen ve Trakya bölgesinde engelleme olmaksızın faaliyet gösteren çok sayıda Müslüman azınlık derneği ve STK'sı vardır.

UPR Çalışma Grubu'nun raporu Yunanistan'ın tutumunu aşağıdaki gibi yansıtmaktadır:

12. Azınlıklara üye kişilerin hakları konusunda, **Trakya'daki Müslüman azınlık**, üyeleri Türk, Pomak ve Roman kökenli üç farklı gruptan oluşmaktadır. Bu grupların her biri Yunan devleti tarafından tamamıyla saygı duyulan kendi konuşulan diline, kültürel geleneklerine ve mirasına sahiptir. Trakya'daki Müslüman azınlığa mensup kişiler kökenlerini açıklamada, kendi dillerini konuşmada, dinlerini yerine getirmede ve kendilerine özgü gelenek ve göreneklerini yerine getirmede serbesttirler. Bu grupların etnik kimliğini inkar yoktur.

14. Müslüman azınlığa üye kişilerin **eğitimi** konusunda Hükümet mevcut azınlık okullarının işleyişini geliştirmeye ve Müslüman azınlık tarafından devlet okul sistemine giderek artış gösteren tercihleri uyumlaştırmaya hazırdır.

İnteraktif diyalog sırasında 48 delegasyon sözlü açıklamada bulundu. Toplamda 124 tavsiye oluşturuldu ve Yunanistan bunların 97'sini hemen kabul etti, 18'inin yetkili makamlar tarafından incelenmek üzere ileri bir tarihte gözden geçirilmesine karar verilirken 9'u reddedildi.

Yunanistan kabul ettiği ve reddettiği bir dizi tavsiye konusunda yorum yaparken Türkiye tarafından sunulan tavsiyeler konusunda tutumunu açıklamada başarısız oldu. Ayrıca Türkiye tarafından sunulan tavsiyelerin hiçbiri Yunanistan tarafından desteklenmedi.

Örneğin;

85.4. Türk Müslüman Azınlığı tarafından Müftülerin seçilmesinin garanti altına alınması için gerekli adımların atılması ve Azınlığın katî olarak karşı çıktığı imamların atanması konusunda 3536 sayılı yasanın ilgili maddelerinin kaldırılması (Türkiye);

85.5. Azınlığın kendi vakıf mallarını doğrudan kontrol etme ve yönetmesine izin verecek şekilde Azınlık ile danışma içerisinde vakıflar ile ilgili mevzuatın gözden geçirilmesi ve vakıf mallarının kötü kullanımına ve kamulaştırılmasına son verilmesi (Türkiye);

85.6. Gümölcine’de ve İskeçe’de Azınlık çocuklarının Türkçe dilinde anaokullarının açılması için prosedürlerin başlatılması (Türkiye);

85.7. Yunan Vatandaşlık Kanunu’nun daha sonra yürürlükten kaldırılan 19.Maddesi nedeniyle Yunan vatandaşlığından çıkarılan yaklaşık 60.000 Yunan vatandaşının vatandaşlıklarının iade edilmesi sürecinin hızlandırılması. Bu süreç nedeniyle mülkiyet hakları bakımından oluşan kayıpların tazmin edilmesi amacı ile bir mekanizma oluşturulması (Türkiye);

85.8. 1972 yılından bu yana reddedilen Türkçe dilinde eğitimin yeniden başlatılması ve din özgürlüğü alanındaki sorunların çözümü için Rodos ve İstanköy’deki Türk topluluklarının STK’ları ile diyalog başlatılması (Türkiye).

III. Bölüm

HRWF Int'l'nin Batı Trakya Keşif Ziyareti: Mevcut Durum ve Rapor

16 Ekim'den 20 Ekim 2012'ye kadar *HRWF Int'l (Sınır Tanımayan İnsan Hakları)* 1923 Lozan Antlaşması^{xii}, Yunanistan ve Türkiye arasındaki diğer ikili anlaşmaların yanı sıra Yunanistan tarafından imzalanan ve onaylanan diğer uluslararası belgeler ile korunan Müslüman bir azınlık, yerel bir topluluk olan etnik Türklere üye kişilerin durumunu değerlendirmek amacı ile Trakya'da bir keşif ziyaretinde yer aldı^{xiii}.

Azınlık Çocuklarının Türkçe ve Yunanca Okul Eğitimi

1923 Lozan Antlaşması'na göre Türkiye'deki gayri Müslim azınlıklar ve Yunanistan'daki Müslüman azınlık "buralarda kendi dillerini özgürce kullanma ve dini törenlerini yapabilme hakkı ile birlikte giderlerini kendileri karşılamak üzere her türlü hayır kurumu, okul ve benzeri kurumları kurabilir, bunları yönetebilir ve denetleyebilir."^{xiv}

Fakat gerçek bu antlaşmanın hükümlerinden ve Yunan hükümetinin resmi tutumundan uzaktır.

Azınlık okullarının "özerkliği": Lozan Antlaşması'na göre azınlık kendi okullarını yönetme hakkına sahiptir ve bu okulların özel okul statüsüne sahip olması gerekirken zaman içerisinde bu okullar hem devlet hem de özel okul statüsünde olmak üzere karışık bir statüye tabi kılınmıştır. Eğitim Bakanlığı tarafından yaklaşık 70 yasa, kanun hükmünde kararname ve genelge azınlık okullarının özerkliğini telafi edilemez bir biçimde aşındırmıştır. Bu, pratikte Eğitim ve Din İşleri Bakanlığı aracılığı ile Yunan hükümetinin okul yönetimlerinin oluşturulması ve işleyişi, öğretmenlerin işe alınması ve işten uzaklaştırılması, okul kitaplarının dağıtımı ve okul binalarının yapımı veya onarımını ilgilendiren konularla ilgili her düzeyde tüm azınlık okulları üzerinde geniş çaplı kontrole sahip olmasını sağlayan Devlet'in azınlık ile ilgili konulara müdahale etmesine olanak vermektedir.

Yunanca ve Türkçe konuşan öğretmenlerin atanması kademeli olarak tamamıyla Yunan hükümetinin idaresine geçmiştir. Geçmişte^{xv} Türkçe konuşan öğretmenler için çok sayıda bölüm varken öğretmen kadrosunun işe alınması bugün Türkçe dili hakkında bilgileri ve eğitim düzeyi kalitesi bakımından yetersiz olmalarına rağmen devlet destekli Selanik Özel Pedagoji Akademisi (SÖPA)^{xvi} ile sınırlıdır.

Anaokullar: Yunan Parlamentosu'nun beş yaşından itibaren okul eğitimini zorunlu hale getiren 3518/2006 yasayı kabul etmesinden bu yana Hükümet, etnik Türk toplumuna ait mevcut 174 iki dilli ilkokulda Türkçe-Yunanca anaokulları açılması önerilerini ısrarla reddetmektedir^{xvii}.

2007 yılında kurulan ve yasal olarak kayıtlı Batı Trakya Azınlığı Kültür ve Eğitim Şirketi Başkanı Cemil Kabza, *Uluslararası Sınır Tanımayan İnsan Hakları'na* 2011 yılında İskeçe'de özel bir iki dilli anaokul ile Rodop'ta özel bir iki dilli ortaokulun açılması talebine onay vermesini isteyen ilk başvuruyu Eğitim Bakanlığı'na gönderdiklerini söyledi^{xviii}. Eğitim Bakanlığı'nın Mart 2012 itibari ile bir yanıt vermesi gerekiyordu, ancak vermedi. Cemil Kabza başvurularının değerlendirilmek üzere Devlet Mevzuat Komisyonu(Nomiko Simvulio tu Kratos)'na gönderildiğini öğrendiklerini söyledi. Bakanlık mevzuat komisyonunun kararından sonra nihai bir karar vereceğini açıkladı. Cemil Kabza, *Human Rights Without Frontiers'e* "Bekleyelim, görelim" dedi.

İki dili anaokullarının devam eden yokluğu nedeniyle bazı aileler kendi dilsel ve kültürel kimliklerini kaybetme riskine rağmen çocuklarını Yunanca dilindeki devlet anaokullarına göndermeye karar verdi. Diğerleri direniyor ve çocuklarını Yunanca dilindeki anaokullara göndermeyi reddediyorlar. Bu aileler Yunan kültürünü reddetmiyor, ancak çocuklarının bu tür bir anaokula gitmeye başladıklarında sınıf arkadaşlarıyla birlikte Yunan devlet ilkokulunda kalmak isteyeceklerini ve din ve kültürlerini kaybedeceklerini düşünüyorlar.

Şahin (İskeçe ili)'de Eylül 2012'de Şahin okul konseyinin Yunan Ortodoks bir milliyetçi olan başkan yardımcısının 20 çocuğun ilkokuldan önce anaokula gitmediklerini müfettişlik makamlarına ilettiğinde bir anlaşmazlık baş gösterdi, okula başlama şartlarından birinin yerine getirilmemesi nedeniyle aileleri yasaya uyulmaması halinde öngörülen 60 Avro ceza riskine soktu.

Söz konusu 20 çocuğun anneleri *Uluslararası Sınır Tanımayan İnsan Hakları'na* "Tüm okul yılı boyunca çocuklarımızın hasta olduğu için anaokuluna gidemediklerini veya çocuklarımızı anaokuluna gönderecek maddi durumumuzun olmadığı belirten bir belgeyi eğitim makamlarına göndermemiz söylendi, fakat yalan söylemeyi reddettik" dediler.

Şaşırtıcı bir hareketle bölgesel okul müfettişleri çocukları kaydetmeyi reddetti ve okul müdürü Hasan Kurak'ı çocukları okula kaydettiği ve onlara ders verdiği için görevinden alındı.

Şahin'de 15 yıl dahil 33 yıldır eğitim veren okul müdürü Hasan Kurak, *Uluslararası Sınır Tanımayan İnsan Hakları'na* "Önceliğim çocukların geleceğini garanti altına almaktır. Onları kaydetmeye, okula girmelerine izin vermeye ve onları öğretmeye karar verdim. Okul müdürlüğü pozisyonundan kovuldum ve eğer ısrar edersem emeklilik maaşımı kaybetmekle tehdit edildim." dedi. Kurak'ın yerine Türkçe konuşan başka bir meslektaşı getirildi.

Kurak, Türkçe okul materyalini öğrencilere dağıttı ancak okul konseyinin başkan yardımcısı Yunanca kitapları onlara vermesini yasakladı. Yunanistan ve Türkiye arasındaki 1968 Kültür Anlaşması'na göre Atina Yunanca kitapları, Ankara Türkçe kitapları temin etmektedir.

Anneler ve öğretmenlerin yirmi çocuğun geleceği hakkındaki endişeleri devam ediyor. Çocuklarının sınavlara alınmayabileceklerinden veya devlet tasdikli diploma alamayabileceklerinden korkuyorlar.

İlkokullar: Eylül 2012'de Trakya'da azınlık toplumuna ait 174 iki dilli ilkokul vardı (100'ü Rodop ilinde, 58'i İskeçe ilinde ve 16'sı Meriç ilinde)^{xix}. Dostluk, Eşitlik, Barış (DEB) Partisi Başkanı Mustafa Ali Çavuş *Uluslararası Sınır Tanımayan İnsan Hakları'na* "Türkçe konuşan

öğretmenler etnik Türk toplumunun okul yönetimi tarafından ödenirken Yunanca konuşan öğretmenler Yunan Devleti tarafından ödeniyor” dedi.

BM Bağımsız Azınlıklar Uzmanı Gay McDougall, 8-16 Eylül 2008’de keşif ziyareti yaptığında Trakya’da hem Türkçe hem Yunanca derslerin öğretildiği 194 azınlık ilkokulu vardı. 695/1977 Yasasına göre Selanik Özel Pedagoji Akademisi (SÖPA) mezunu azınlık öğretmenleri Türkçe dilindeki müfredatı öğretmek üzere öncelikli olarak atanmaktadır.^{xxxxi}. Bu nedenle Türk üniversitelerinin mezunları hiçbir zaman atanmadı^{xxii}.

Yunanistan ve Türkiye arasındaki 1951 Kültür Anlaşması’na^{xxiii} dayanarak iki ülkenin karşılıklı olarak öğretmen göndermelerinde anlaşıldı. Yunan tarafının talepleriyle bu sayı 1955’te 35’e yükseltildi. Ancak zaman içerisinde Yunanistan Türkiye’deki azınlık okullarının yalnızca 16 öğretmene ihtiyacı olduğunu belirtti, bu nedenle müteakabiliyet prensibine dayanarak Türkiye’den yalnızca 16 değişim öğretmenini kabul edeceği yönünde tek taraflı bir karar aldı.

Türkçe konuşan öğrencilerin kayıtları ve iki dilli azınlık okullarının sayısındaki azalma^{xxiv} 2008 yılında Gay McDougall’ın da dikkatine sunulan ve 2012’de *Uluslararası Sınır Tanımayan İnsan Hakları*’na konuşan öğretmenler ve aileler tarafından yinelenen pek çok nedenden kaynaklanıyor. Azınlık ilkokullarının eğitim kalitesi Yunan devlet okullarından çok aşağıda ve toplumun temel ihtiyaçlarını karşılamıyor. Temel problemler karışık bir idare sistemi, düşük eğitim standartları, düşük eğitimli öğretmen kadrosu, yetersiz ve çağ dışı okul kitapları, bunların arzında yaşanan kesintiler ve Yunanca’nın ikinci dil olarak öğretilmesinde net bir müfredatın eksikliği içeriyor. Sonuç olarak azınlık çocukları ilkokulu bitirdiklerinde ne Yunanca’da ne de Türkçe’de yeterli değiller. 10 yıllık zorunlu eğitim sisteminde okuma-yazma bilmeyenlerin düzeyi ve okulu terk oranları hala oldukça yüksek^{xxv}.

Trakya’da iki dilli azınlık okulları ile Yunanca çoğunluk okullarının düzeyi arasındaki büyük fark nedeniyle etnik Türk toplumuna üye aileler çocukları için iyi kalitedeki eğitimi garanti altına almak amacı ile çocuklarını çoğunluk okullarına göndermekten başka bir seçeneğe sahip değiller. Bir diğer temel teşvik ise çocukluk döneminden itibaren aileleri çocuklarını Yunan okullarına göndermeye özendiren Yunan üniversitelerine girişte uygulanan % 0.5 azınlık kotası.

Ortaokullar^{xxvi}: İki Kur’an okulu Gümülcine ve Şahin’de faaliyet gösterirken iki özel azınlık ortaokulu İskeçe ve Gümülcine’de^{xxvii} faaliyet göstermektedir. Tüm öğretmenlerin maaşları okul yönetimi tarafından ödenmektedir. Yunan hükümeti, 1923 Lozan Antlaşması’na göre zorunlu eğitimin 6 yıl ile sınırlı olduğundan yalnızca ilkokul düzeyinde iki dilli okul eğitimi sağlaması gerektiğini ileri sürmektedir.

Yunan devleti tarafından düzenlenmesine karşın İskeçe’deki okul özel mülkiyete sahiptir. Daha sonra Türkiye’nin Cumhurbaşkanı Celal Bayar’ın onuruna ismi verilen Gümülcine’deki okul 1952’de kuruldu. Ağustos 1952’nin 2203 sayılı Yasal Kararnamesi okul işleyişini düzenlemektedir. Celal Bayar Lisesi’ni düzenleyen yasanın 2. maddesinin “Ortaokulun giriş, terfi ve mezuniyet sınavları... diğer özel ortaokullar ile aynı tarihte ve aynı usulde uygulanacaktır.” demesine rağmen Devlet, İskeçe’deki de dahil olmak üzere okula kaç

öğrencinin alınabileceğine karar vermektedir. Devlet, iddiaya göre iki azınlık ortaokulunda sınıf yetersizliği gerekçesiyle resmi temele oturttuğu *öğrenci kontenjan kısıtlaması (numerus clausus)*^{xxviii} toplumda pek çok çocuğun ilkokulun sonunda eğitimini sonlandırması veya dilsel zorluklar nedeniyle Yunanca eğitim veren devlet okullarına kayıt olması ya da okumak için Türkiye'ye gitmesi ile sonuçlandı^{xxix}. Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği Başkanı Sami Toraman, "Pek çok örnekte çocuklar okulu bırakıyor ve ailelerin çok azı kız çocuklarının Hristiyan okuluna gitmesine izin verdiği için bu durum orantısız bir şekilde kızları etkiledi." dedi.

Azınlık ortaokullarının sayısı açık bir şekilde yeterli değildir. Rodop ilinde nüfusun yüzde 52'si, İskeçe ilinde nüfusun yüzde 45'i Türkçe konuşurken her bir ilde 24 ve 37 Yunanca okul bulunmasına karşı (ortaokul ve meslek okulu) yalnızca 1 azınlık okulu bulunmaktadır. Meriç ilinde 45'ten fazla Yunanca konuşulan ortaokul bulunurken nüfusun yüzde 10'unu temsil eden Türk aileler için hiç azınlık ortaokulu yoktur.

Batı Trakya Azınlığı Kültür ve Eğitim Şirketi Genel Müdürü Pervin Hayrullah *Sınır Tanımayan İnsan Hakları*'na kuruluşlarının yoğun azınlık nüfusu barındıran bazı yerlerde örneğin Sirkeli, Şapçı, Kozlukebiri ve Hemetli'de yeni azınlık anaokulları açılması için Yunan makamlarına başvuruda bulunduğunu söyledi. Ortaokulun yapılması için Sirkeli belediyesi arazi vermesine rağmen talepleri en yüksek bölgesel otorite olan Doğu Makedonya ve Trakya Bölgesel Yönetimi tarafından üç kez veto edildi. 20 Aralık 2011'de Rodop ilinde bir azınlık ortaokulu açılması için Eğitim ve Din İşleri Bakanlığı'na bir başvuru gönderildi. Henüz bir cevap alınmadı.

1984 yılına kadar tüm son sınıf öğrencilerinin sınavları Türkçe yapıldı. Daha sonra bu sınavlar devlet okullarından Yunan öğretmenler ile azınlık öğretmenlerinden oluşan karışık bir sınav kurulu tarafından düzenlendi. Derslerin Türkçe olmasına rağmen sınavların Yunanca^{xxx} yapılması Türk öğrencilerin mezun olmasının önünde büyük bir engel teşkil ediyor.

İskeçe'de ders kitaplarının azlığı ve yatakhane eksikliği, Gümülcine'de de yetersiz yatakhane alanı (yalnızca 15 oda) diğer önemli problemlerdir.

Medreseler: Gümülcine ve Şahin'de imamları ve hocaları yetiştiren Kur'an okulları (1949 yılında kuruldu) Eğitim Bakanlığı'nın 2621/23.6.1998 Kararı (Yunan Resmi Gazetesi 136/1988/A)^{xxxi} ile bu okullar Yunan ortaokulu statüsüne yükseltildi. Öğrenciler Yunanca, Arapça, İngilizce ve son olarak Türkçe eğitim görüyorlar. Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği, Türkçe derslerin düzeyinin hala düşük olduğunu söyledi. Her sekiz öğretmenden ikisi Türkiye'deki üniversitelerden mezundur.

Üniversite ve yüksek öğrenim

Selanik Özel Pedagoji Akademisi (SÖPA)

Sınır Tanımayan İnsan Hakları'nın görüştüğü tüm kişiler müfredatın yetersiz yapısından ve SÖPA'dan mezun olan öğretmenlerin çoğunun vasıflarının yetersiz olmasından şikayet etti. Bu kurum Cunta tarafından 1986 yılında kuruldu. Resmi olarak amaç, azınlık okullarında

görev yapmak üzere azınlık üyeleri arasından öğretmen yetiştirmektir. Temel ve uzun vadeli siyasi amaç azınlık öğrencilerinin Türkiye'deki Öğretmen Yetiştirme Okulları'na gitmelerini durdurmak, Trakya'daki etnik Türkler üzerindeki etkisini azaltmak, azınlığı Türk köklerinden uzaklaştırmak ve asimile etmektir.

Öğretmenlerin Türkçe eğitim vermesi beklenirken SÖPA'nın eğitim dili Yunanca'ydı, ayrıca SÖPA'nın anadili genellikle Türkçe olmayan çok sayıdaki Pomak öğretmeni işe aldığı ifade edildi. Son, ancak aynı derecede önemli olarak azınlıktan pek çok kişi Türkçe eğitim vermek için yetersiz donanıma sahip SÖPA öğretmenlerini Yunanlaştırma politikasının ajanları olarak gördükleri için bu kurumda eğitim görmüş öğretmenleri kabul etmiyor.

Azınlık 1950'lerde ve 1960'larda olduğu gibi Türkiye'de eğitim görmüş öğretmenleri işe almayı tercih etmektedir.^{xxxii}

SÖPA 2010 yılında kaldırıldı ve Selanik Üniversitesi Eğitim Fakültesi'ne dahil edildi.

Üniversite eğitimi

1990'ların ortalarından itibaren Yunanistan Batı Trakya'da azınlığın eğitimini iyileştirmek amacıyla yeni düzenlemeler getirdi.

Azınlık öğrencilerinin Yunanistan'da yüksek öğrenimine girişte % 0.5 kotası 2341/1995 (Yunan Resmi Gazetesi, 208/1995/A) ve Bakanlar Kurulu Kararı F.152.11/B3/790/28.2.1996 (Yunan Resmi Gazetesi, 129/1996/B) ile düzenlenmektedir. İlk bakışta bu, pozitif bir ayrımcılık olarak görünmektedir ancak bu araç, azınlık eğitimindeki temel sorunu çözmemektedir. Aslında ilkökul ve ortaokullarda ortaya çıkan çeşitli sorunlar yetersiz sayıda mezun ve tatmin edici olmayan bir eğitim seviyesi ile sonuçlanmaktadır, Yunan yüksek öğreniminde azınlık öğrencilerinin başarı oranı oldukça düşük düzeyde kalmaktadır.

Yüksek öğrenimlerini Türkiye'de tamamlayan azınlık öğrencileri Yunanistan'da denklik başvurusu yaptıklarında çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadır. Ulusal Akademik Tanınma Bilgi Merkezi (Yunanca'da DOATAP) Mühendislik Fakülteleri'nden mezun olan öğrencilerden bazılarının başvurularını reddederken diğerleri nihai karar almak için 2-3 yıl beklemek zorundadır. Halbuki Türkiye ve Yunanistan Bologna Süreci'nin parça iki ülke, yani azınlık öğrencilerine denklik sağlanmasında işbirliği yapabilirler.

Tavsiyeler: Human Rights Without Frontiers Int'l Yunan makamlarına;

- **iki dilli azınlık ilkokullarına anaokullarının dahil edilmesini;**
- **okulların sayısı ve konumu, öğretmenlerin işe alımı ve eğitimi, kullanılan okul kitaplarının müfredatları konularında azınlık ilkokulları ve ortaokullarına ilişkin siyasetini gözden geçirmesini ve yenilemesini tavsiye etmektedir.**

Dernek Kurma Özgürlüğü: Yunanistan Tarafından Uygulamaya Geçirilmeyen AİHM'nin 3 Kararı

Dernek kurma özgürlüğü Yunan Anayasası'nın 12. Maddesi ile garanti altına alınmış temel bir insan hakkıdır.

Fakat, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin etnik Türkler tarafından 1920 ve 1930'larda kurulan ve 1980'lerde yasaklanan derneklere ilişkin üç kararı bu hakkın ihlal edildiğini göstermektedir. AİHM'nin kararının üzerinden dört yıl geçmesine rağmen Yunanistan bu derneklerin resmi statülerini henüz iade etmemiştir.

İskeçe Türk Birliği ve Diğerleri v. Yunanistan, Bekir Usta ve Diğerleri v. Yunanistan, Emin ve Diğerleri Davaları v. Yunanistan davaları^{xxxiii}

1927 yılında İskeçe'de "İskeçe Türk Gençler Yurdu" adı altında bir kültür ve spor derneği kuruldu. 1936'de derneğin ismi "İskeçe Türk Birliği" olarak değiştirildi ve İskeçe Asliye Mahkemesi'nin 122/1936 sayılı kararı ile kaydedildi. 30 Ocak 1984'de İskeçe valisi, dernek tüzüğü'nün kamu düzenini tehdit ettiği gerekçesi ile derneğin feshedilmesi talebiyle İskeçe Asliye Mahkemesi'ne başvurdu. Sonuç olarak dernek, 11 Mart 1986 tarihinde kapatıldı.

Uzun bir hukuki mücadele sonrasında, 7 Şubat 2005 tarihli Yargıtay kararı derneğin amaçlarının ve faaliyetlerinin kamu düzenini tehdit ettiği gerekçesi ile derneğin kapatılması yönündeki kararı teyit etti. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) 15 Haziran 2005 tarihinde "İskeçe Türk Birliği ve Diğerleri v. Yunanistan" adı altında bir şikayet duyurusunda bulunuldu (Başvuru No. 26698/05).

15 Mart 1995'te Trakya'da etnik Türk azınlığının üyeleri "Meriç İli Azınlık Gençlik Derneği" adı altında derneklerini kaydettirme talebinde bulundular. 21 Mart 1996 tarihinde Dedeağaç Asliye Mahkemesi, derneğin isminin dernek üyelerinin kökeni hakkında yanıltıcı olduğu ve azınlık kelimesi ile (Yunan kanunlarınca tanınan) dini azınlık mı yoksa (Yunan kanunlarınca tanınmayan) etnik azınlık olup olmadığının net olmadığına verdi. Hüküm devamında, söz konusu derneğin Türkiye vatandaşlarının etnik bir azınlığın hak ve özgürlüklerini savunma amacıyla kurduğu bir dernek izlenimi verdiğini ve bunun da kamu düzenine aykırı olduğunu ileri sürdü (Mahkeme karar no 58/1996). Uzun bir hukuki mücadelenin ardından, Yargıtay 10 Ocak 2006 tarihinde istinaf mahkemesinin olumsuz kararını teyit ederek "üyelerin kimlikleri hakkında herhangi bir yanılgıya yol açmayacak bir isim altında dernek kurabilecekleri"ne hüküm verdi (Mahkeme karar no 58/2006). Bunun üzerine, 23 Eylül 2005 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne "Bekir Usta ve Diğerleri v. Yunanistan" isim ve referansı ile bir şikayet başvurusu yapıldı (Başvuru No. 35151/05).

21 Mart 2001'de Trakya'daki etnik Türk azınlığı mensubu kadınlar "Rodop İli Türk Kadınları Kültür Derneği"ni kurdular. Yunan mahkemeleri, kamu düzenini tehdit ettiği gerekçesi ile bu derneğin kaydının yapılmasını reddetti. İddialar ise derneğin isminin dernek üyelerinin kökeni hakkında yanıltıcı rol oynadığı, Yunanistan'da Türk ilkelerini yayma niyeti önerdiği ve Yunan topraklarında bir Türk azınlığı olduğu izlenimi yarattığıydı. Uzatmalı bir hukuki sürecin ardından nihai olumsuz karar 1 Nisan 2005 tarihinde Yunan Yargıtayı tarafından bildirildi. Bunun üzerine, 19 Eylül 2005 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne "Emin

ve Diğerleri v. Yunanistan” isim ve referansı ile bir şikayet başvurusu yapıldı (Başvuru No. 34144/05).

11 Ocak 2008 tarihinde AİHM, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)’nin dernek kurma özgürlüğüne ilişkin 11. maddesinin ihlal edildiğine hükmetti.

27 Mart 2008’de AİHM, *Emin ve Diğerleri v. Yunanistan ile v. İskeçe Türk Birliği ve Diğerleri v. Yunanistan* (26698/05) davalarına ilişkin verilen hükmünü yazılı olarak açıkladı. Mahkeme oybirliği ile AİHS’nin 11. maddesinin (toplanma ve dernek kurma özgürlüğü) her iki davada da ihlal edildiğine karar verdi. *İskeçe Türk Birliği ve Diğerleri v. Yunanistan* davasında ise AİHM, oybirliği ile AİHS’nin 6. maddesi 1. fıkrasının (makul süre içinde yargılanma hakkı) ihlal edildiğine hükmetti.

Hükümlerin yerine getirilmesi veya uygulanmasındaki -yani yükümlülüklerin uygulamada hakikaten yerine getirildiğini veya uygulamaya sokulduğunu garanti altına almak amacı ile nihai hükmün yerine getirilmesi- başarısızlık adalete erişim alanında bir diğer engeli teşkil etmektedir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin hükümleri doğrultusunda davacı taraflar (*Bekir Usta ve Diğerleri & Emin ve Diğerleri Davaları*) dernekleri adına yeni kayıt başvurusunda bulundular ve Yunan makamları tarafından verilen kapatılma kararının (İskeçe Türk Birliği Davası) ulusal mahkemeler nezdinde iptalini istediler, ancak her iki talep de tekrar reddedildi.

Beki Usta ve Diğerleri davasında AİHM’nin hükmüne dayanarak davacılar, derneğin ulusal mahkemeler nezdinde kayıt edilmesi talebiyle yeniden başvuruda bulundular. 9 Aralık 2008’de Tek Hakimli Dedeoğaç Asliye Mahkemesi(Karar No. 405/2008), son kararın verilmiş olduğu gerekçesi (*res judicata*) ile kayıt başvurusunu kabul edilemez bularak reddetti. Karar, özel olarak ulusal hukuka göre Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin ihlal bulgusu sonrasında davaların mahkemede yeniden görüşülmesinin sadece ceza hukuku (Ceza Hukuku 525§5 Maddesi) kapsamında mümkün olduğunu, medeni hukuk davaları için uygulanmayacağına atıfta bulundu. Bunun üzerine davacılar Trakya İstinaf Mahkemesine temyiz başvurusunda bulundular. Trakya İstinaf Mahkemesi de 31 Temmuz 2009 tarihinde kamuoyuna duyurduğu kararında başvuruyu reddetti.

İskeçe Türk Birliği ve Diğerleri davasında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin davacı derneğin kapatılmasının bir ihlal olduğu bulgusu temelinde davacılar hala devam etmekte olan iki ayrı dava açtılar: Bunlardan biri derneğin kapatılmasına hüküm veren karara (36/1986) karşı İskeçe Asliye Mahkemesi’ne iptal davası; ikincisi ise önceki kapatma kararını (36/1986) onayan kararın (31/2002) iptalini talep eden Trakya İstinaf Mahkemesi’nde açılan iptal davasıdır.

Birinci davada İskeçe Asliye Mahkemesi, *res judicata* temelinde başvuruyu reddetti (30 Nisan 2009 tarihinde açıklanan 12/2009 numaralı karar). İkinci davanın Trakya İstinaf Mahkemesi’ndeki duruşması ise 3 Nisan 2009 olarak belirlendi. 18 Ağustos 2009’da yayımlanan bir karar ile dava, Trakya İstinaf Mahkemesi’nde daha önce görüşülmüş *Bekir Usta ve Diğerleri* davasına ilişkin verilen kararın gerekçelerine benzer gerekçeler dolayısıyla reddedildi.

Söz konusu davada İstinaf Mahkemesi, Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu'na göre 758§1 Maddesi'ne göre çekişmesiz yargı usulü çerçevesinde kararın verildiği şartlarda yeni olaylar veya bir değişim olması temelinde nihai bir ulusal kararın iptal edilmesi veya gözden geçirilmesi olasılığının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kararını kapsamadığını belirtti. 7 Ekim 2011 tarihinde Yunan Temyiz Mahkemesi, Trakya İstinaf Mahkemesi'nin *İskeçe Türk Birliği ve Diğerleri* davasındaki kararına karşı sunulan temyiz dilekçesini 24 Şubat 2012 Yunan Yargıtayı'nın da yapmış olduğu gibi reddetti.

“Rodop İli Türk Kadınları Kültür Derneği”nin tekrar kayıt edilmesine yönelik sunulan dilekçe de Yunan mahkemeleri tarafından reddedilmiştir.

Bu süre zarfında “Batı Trakya Azınlığı Güney Meriç Kültür Derneği”nin de kayıt başvurusu Yunan mahkemelerince reddedilmiştir.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'ne Başvuru

Avrupa Konseyi AİHM Kararlarını İcra Dairesi'ne, İnsan Hakları ve Hukuki İşler Genel Müdürlüğü'ne hitaben yazılan 14 Mayıs 2012 tarihli mektupta İskeçe Türk Birliği Avukatı Ahmet Kara şöyle belirtti:

“AİHM kararlarına rağmen Yunan makamları isminde ‘Türk’ kelimesi geçen derneklerin faaliyetlerinin devamına veya tekrar kayıt edilmesine izin vermemekte oldukça büyük kararlılık göstermektedir. Ya da Yunan hükümeti AİHM kararlarının uygulanmasına yönelik herhangi bir hukuki düzenleme yapma niyetinde gözükmemektedir. (...) Dolayısıyla, ulusal mahkemeler AİHM kararlarının icrasına yönelik bir yasa açığına işaret etmektedir. Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu'nda geniş kapsamlı bir değişiklik getiren yakın bir tarihte kabul edilen 4055/2012 sayılı yasaya konunun dahil edilmediği durumda bu doğrultuda herhangi bir yasa kabul etmek amacı ile Yunan hükümeti tarafından bir girişim bulunmamaktadır. Bunun ötesinde *İskeçe Türk Birliği*'nin resmiyetini tanımayan Yunan makamları AİHM tarafından verilen 8.000 € manevi tazminatı davacının banka hesabına henüz yatırmamıştır.”

Ahmet Kara sözlerini şöyle sonlandırdı: “Burada, Sözleşme'nin 46. Maddesi'ne göre sözleşmeye taraf her devletin Mahkeme'nin kararlarına uyma yükümlülüğüne atıfta bulunarak Bakanlar Komitesi'ni söz konusu AİHM kararlarının uygulanmasının etkin denetimini garanti altına almaya ve tam uyum sağlanana kadar yükümlülüğünü yerine getirmeyen Yunanistan hakkında geniş kapsamlı önlemler almaya çağırıyorum.”

Yunanistan'ın Avrupa Mahkemesi Kararlarını Uygulamaması

2011 Yıllık Raporu'nda Yunan Ulusal İnsan Hakları Komisyonu Avrupa Mahkemesi'nin kararlarının uygulanması konusunda şunları söyledi:

Bugün Yunanistan'a karşı açılmış 383 kararın uygulanması askıdadır. 7 dava geliştirilmiş prosedür grubuna, 5 dava ise normal prosedüre alınırken diğerleri sınıflandırılmayı

beklemektedir. Kararların uygulanmamasının bireysel önlemler (tazminatın ödenmesi vb.) değil gerekli genel önlemler ile ilgili olduğu not edilmelidir.

Yargılama süreci askıda olan davaların ana konuları şöyle: dava süresinin haddinden fazla uzaması ve/veya etkin hukuksal sürecin eksikliği (272 karar), mahkemeye erişimin olmaması (19), ulusal mahkeme kararlarının uygulanmaması (16), mülkiyet hakkının ihlali (14), polis tarafından uyguladığı şiddet (10), gözaltına alma koşulları (10 dava), kamulaştırma işlemlerinden kaynaklanan sorunlar (10).

Yunanistan'ın AİHM kararlarının uygulamamada 7. sırada (Avrupa Konseyi'nin 47 üye ülkesi arasından) olduğu not edilmelidir. Yönetim için mutlak öncelik olması gereken henüz uygulanmayan önemli sayıda kararlar ile bu davaların nedeni olan başta uzun yargı süreci olmak üzere çeşitli yapısal sorunlar ileride meydana gelebilecek ihlalleri ve "mahkumiyetleri" engellemeye yönelik genel tedbirlerin alınmasına ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Tavsiyeler: *Human Rights Without Frontiers Int'l* Yunan makamlarına;

- Daha fazla gecikme olmaksızın, *İskeçe Türk Birliği ve Diğerleri v. Yunanistan, Bekir Usta ve Diğerleri v. Yunanistan, Emin ve Diğerleri v. Yunanistan* davalarına ilişkin verilen AİHM kararlarını uygulamasını
- İsminde etnik grup ismi ya da 'azınlık' kelimesinin mevcudiyetine bakılmaksızın, kurucu üyelerinin tercih ettiği isimler ile derneklerin kayıt edilmesine izin vermesini,
- Dernek kurma özgürlüğüne ilişkin konularda AİHM kararlarının uygulanmasına izin verecek şekilde Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu'nu değiştirmesi tavsiyelerinde bulunmaktadır.

Din Özgürlüğü: Müftü Sorunu

Yunan hukuku, devlet tarafından tanınan ve desteklenen dinler için ‘bilinen din’ terimini kullanmaktadır. Yunan Ortodoks Kilisesi papazları ve diğer “bilinen din”ler iç hukukta bir dizi ayrıcalıktan yararlanmaktadırlar. Bu meyanda, bilinen din mensupları askerlikten muafır ve dini merasimle yapılan evlilik törenleri ise devlet makamlarınca yapılan resmi nikahla aynı hukuki etkiyi yaratmaktadır.

Hristiyanlar ve Yahudiler kendi dini liderlerini seçme hakkına sahiplerdir. 1920/1991 sayılı yasa aracılığı ile Trakya’daki Müslümanları bu haktan mahrum eden Yunanistan, bu kişilere 20 yıldan fazla bir süredir ayrımcı bir siyaset uygulamaktadır. 1991 tarihli kanun, Yunan Devletine Trakya’daki Müslüman azınlığın desteği olmasa da müftü atama gücünü vermektedir. Bu kanun Lozan Antlaşması ile garanti altına alınmış olan özerkliğini dramatik bir şekilde kesip almaktadır ve toplumda bölünme ve gerginlik yaratmaktadır.

Yunanistan seçilmiş müftüleri hapse çarptırdığı için Avrupa Mahkemesi tarafından kınandı^{xxxiv}

Müftü İbrahim Şerif Davası

1985 yılında Rodop müftüsü öldü. Devlet geçici bir müftü atadı. Atanan geçici müftünün istifa etmesiyle, devlet bu makama başka bir müftü (M.T.) atadı. 6 Nisan 1990 tarihinde Yunan Cumhurbaşkanı M.T.’nin makamını onayladı.

24 Aralık 1990’da, Yunan Cumhurbaşkanı Bakanlar Kurulu teklifi ile Anayasa’nın 44. maddesi 1. fıkrası uyarınca^{xxxv}; yerel Vali ve devlet tarafından atanmış İslam dini ileri gelenlerinden oluşan bir komiteye danışması gereken Eğitim Bakanı’nın önerisini takiben müftülerin bir cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile atanmasını öngören bir yasa çıkardı. Bu yasa, 2345/1920 yasası ile müftülerin dini görevlerinin yanı sıra İslam hukuku tarafından yönetilen konularda Müslümanlar arasındaki aile ve mirasa anlaşmazlıklarına hakemlik etme yetkilerini açıkça feshetti. Yasa aynı zamanda müftülerin ulusal seçimlerde oy kullanma hakkına sahip ve müftülerin hizmet vereceği illerde ikamet eden Müslümanlar tarafından seçilmesini öngörüyordu. Seçimler Devlet tarafından düzenlenmeliydi, imam hatip mezunlarının aday olma hakkına sahiplerdi. Kanunun 6 § 8. maddesi müftülerin seçimine yönelik detaylı düzenlemelerin yapılması amacı ile bir kararnamenin yürürlüğe konulmasını öngörüyordu. Böyle bir kararname hiçbir zaman yürürlüğe girmedi. 1990 kanunu yeni usule göre devlet tarafından atanacak olan Müftülerin görev ve yetkilerini büyük oranda değiştirmeden bıraktı.

Buna rağmen, yerel Müslüman toplumu yeni yasanın Devlet’e kendi iç yaşantısına müdahalede etme gücü verdiği ve Lozan Antlaşması ile garanti edilen özerkliğini tehlikeye attığı için 2345/1920 sayılı kanunun yürürlükten kaldırılmasını hiçbir zaman kabul etmedi.

28 Aralık 1990'da İbrahim Şerif Rodop camilerinde Cuma namazına katılan Müslümanlar tarafından müftü olarak seçildi. Diğer Müslümanlarla birlikte Şerif, Danıştay'da M.T.'nin 1920/1991 sayılı kanuna göre yapılan atamasının 24 Aralık 1990'da yürürlüğe konulan yasama kararının geriye dönük olarak uygulamasının hukuksallığına itiraz eden bir hareket başlattı. Bunun üzerine İbrahim Şerif aleyhine bir ceza davası açıldı.

21 Ekim 1996 tarihinde İbrahim Şerif bir 'bilinen din'^{xxxvi} vekilinin görevini gasp ettiği gerekçesi ile daha sonra para cezasına dönüştürülen 6 aylık hapis cezasına çarptırıldı. 2 Nisan 1997'de Yargıtay Şerif'in temyiz başvurusunu reddetti.

29 Eylül 1997 tarihinde İbrahim Şerif Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne şikayet başvurusunda bulundu.

14 Aralık 1999 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, İbrahim Şerif'in mahkumiyetinin AİHS 9§1 Maddesi kapsamında hakkına müdahale olduğunu açıkladı, Mahkeme sözkonusu maddenin ihlal edildiğini belirtti. Yunanistan, 2.7 Milyon Drahmi maddi tazminat ödemeye mahkum edildi.

Aralık 2010'da, Rodop İli Müftüsü(atanmış)'nün görev süresi üçüncü defa süresiz olarak uzatıldı. Fakat, Müslüman halk tarafından seçilmiş müftü İbrahim Şerif, hiçbir engelleme olmaksızın faaliyetlerine devam etmektedir, ancak Şerif'in yargısal yetkilerinin hiçbir hukuki etkisi yoktur. Dolayısıyla, dini bir nikah resmi nikah ile tasdik edilmek zorundadır.

Müftü Mehmet Emin Aga Davası

1990 yılında İskeçe Müftüsü öldü. 15 Şubat 1990'da yerel vali Mehmet Emin Aga'yı vekillik görevine atadı.

Ağustos 1990'da, Parlamento'nun İskeçe ve Rodop ilinden iki bağımsız Müslüman milletvekili devlete, İskeçe Müftüsü makamı için seçim düzenlemesi talebinde bulundular. Cevap alınmaması üzerine iki bağımsız milletvekili 17 Ağustos 1990 tarihinde namaz sonrası camilerde seçim gerçekleştirmeye karar verdiler. O tarihte Mehmet Emin Aga Cuma namazı kılmak üzere camide olanlar tarafından İskeçe Müftüsü seçildi.

24 Aralık 1990'da Cumhurbaşkanı, Bakanlar Kurulu teklifi ile Anayasa'nın 44. maddesi 1. fıkrası uyarınca müftülerin seçimi ve atanmasının değiştirildiği bir yasayı kabul etti (bkz. Sayfa 31).

20 Ağustos 1991 tarihinde Yunan devleti yeni düzenlemelere göre başka bir müftü atadı. Müftü Mehmet Emin Aga görevinden çekilmeyi reddetti. Ceza Kanunu'nun 175. ve 176. Maddeleri uyarınca Mehmet Emin Aga'ya karşı "bilinen din" in vekilinin görevini gasp ettiği gerekçesi ile sekiz defa suç takibatında bulunuldu.

Mehmet Emin Aga "bilinen din" in vekilinin görevini gasp gerekçesi ile her defasında para cezasına dönüştürülen 8 ila 12 ay arasında değişen sürelerle defalarca hapis cezasına mahkum edildi.

1999 yılında Mehmet Emin Aga Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne iki başvuruda bulundu.

28 Mart 2001’de Asliye Ceza Mahkemesi AİHM’in İbrahim Şerif v. Yunanistan davası hakkındaki hükmü ışığında Mehmet Emin Aga’nın beraatine karar verdi.

2006 yılında Mehmet Emin Aga vefat etti.

Ağustos 2011’de İskeçe atanmış müftüsünün görev süresi 10 yıl daha uzatıldı.

Tavsiyeler: *Human Rights Without Frontiers Int’l* Yunan makamlarına;

- **Müftülerin seçimi konusunda (Batı) Trakya Müslüman Türk azınlığına diğer “bilinen din”ler ile aynı hakların verilmesini tavsiye etmektedir.**

Din Özgürlüğü: 240 İmam Yasası ile BM ve AGİT İlkeleri İhlal Ediliyor

2007 yılında, Yunanistan 3536/2007 sayılı kanun kapsamında, diğerleri arasında, Batı Trakya'daki camilerde görev yapmak üzere 240 "dini lider (imam)" pozisyonu yaratılmasını öngören hukuki düzenlemeyi kabul etti. Yasaya göre imamların 5 Hristiyan görevliden oluşan bir komisyon tarafından seçilmesi ve Gümülcine, İskeçe ve Dimetoka'da Yunan devleti tarafından atanmış müftülerin yetkisi altında görev yapmaları öngörülmektedir.

Bu yasa din ve inanç özgürlüğü alanındaki uluslararası ilkeleri büyük ölçüde ihlal etmektedir.

İlk olarak; Müslüman toplumun görüşüne başvurmaksızın ya da böylesi bir diyalog için Müslümanların seçilmiş temsilcileri ile bir diyalog kurulmaksızın imamların 5 kişilik Yunan Ortodoks görevlilerden oluşan bir komisyon tarafından atanması öngörülmektedir. Bu yasa 1923 yılında Müslüman halkın kendi eğitim ve dini vakıfları üzerindeki özerkliğini garanti altına alan Lozan Antlaşması'nın prensiplerine aykırıdır. Ayrıca bu prosedür aynı zamanda Yunanistan'ın üyesi olduğu Birleşmiş Milletler (BM) ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT)'nin da bu alandaki ilkelerini ihlal etmektedir.

Müslüman toplumun gelen yoğun tepkisi nedeniyle yasa uygulanamadı.

16 Ocak 2013 tarihinde Yunan Parlamentosu 3536/2007 sayılı kanunda devlet tarafından atanan imamların sadece camilerde değil aynı zamanda devlet okullarında seçmeli din derslerinde de görev yapmalarını öngören ek düzenlemeyi oyladı. İslam din görevlileri dokuz aylık sözleşme çerçevesinde hizmet verecek ve maaşları Eğitim Bakanlığı tarafından ödenecektir. Yeni düzenleme ile din görevlilerini seçecek komisyonun yapısı da beş üyesinden üçünün Müslüman olması şeklinde değiştirildi. Buna rağmen, Müslüman toplumun dini hayatının özerkliğini garanti altına alan temel ilke hala ihlal edilmektedir.

Trakya'daki Müslüman azınlığın dini yapısı üzerindeki devlet kontrolünü arttıracakı gerekçesi ile Etnik Türk azınlığına üye üç milletvekilinin ve Trakya'daki Müslüman azınlığın mevcut yasal düzenlemeye karşı çıkmasına rağmen değişiklikler oy çokluğuyla meclisten geçti.

Rodop PASOK milletvekili Ahmet Hacıosman, Rodop SYRIZA milletvekili Ayhan Karayusuf ve İskeçe SYRIZA milletvekili Hüseyin Zeybek Meclis Genel Kurulu'nda yapılan oylamada red oyu kullandılar. Ek düzenlemeler hakkında gerçekleştirilen oturum sırasında aşırı sağcı Altın Şafak Partisi milletvekili Panayotis Iliopoulos, PASOK milletvekili Ahmet Hacıosman'ı 'Türk ajanı' olmakla suçlayarak sözlü saldırıda bulundu. Altın Şafak Partisi grup sözcüsü Christos Pappas ise Türk azınlık milletvekillerinin gelecek seçimlerde Yunan parlamentosuna girmemeleri için çaba sarfedeceklerini belirtti.

BM İlkeleri

Birleşmiş Milletler (BM)'in 1981 tarihli Din veya İnanca Dayanan Her Türlü Hoşgörüsüzlüğün ve Ayrımcılığın Önlenmesi Bildirisi'nin 6. maddesi "bir dinin ve inancın gerekleri ve standartları bakımından uygun olan liderleri yetiştirme, atama, seçme ve yerini

alacak olanı belirleme; (...) ulusal ve uluslararası düzeyde din ve inanç konularında bireyler ve topluluklarla iletişim kurma ve sürdürme” özgürlüğünü garanti altına almaktadır.

BM Genel Kurulu'nun 36/55 1981 sayılı kararının 6. maddesi (g) fıkrasında “düşünce, vicdan, din ve inanç özgürlüğü hakkının uygun liderleri yetiştirme, atama, seçme ve yerini alacak olanı belirlemeyi içermektedir[...]" demektedir.

BM İnsan Haklar Komitesi'nin 22. genel yorumu, 4. paragrafı ve 18. maddesi (48. oturum, 1993) aynı konuda şu yorumu getirmektedir: "Buna ek olarak, bir dinin ve inancın uygulanması ve öğretilmesi dini liderlerini, ruhbanlarını ve öğretmenlerini seçmek gibi din grupları tarafından kendi temel işlerini yürütmesini içermektedir[...]".

Son olarak BM Din ve İnanç Özgürlüğü Özel Raportörü'nün Yunanistan'ı ziyareti sonrasındaki raporunun A/51/542/Add.1 belgesinin 138. ve 139. paragraflarında şöyle denilmektedir:

138. Özellikle müftü ve vakıflar yönelik Müslümanlar ile ilgili özel hükümler konusunda BM Özel Raportörü "bir dinin ve inancın gerekleri ve standartları bakımından uygun olan liderleri yetiştirme, atama, seçme ve yerini alacak olanı belirleme" özgürlüğünü garanti altına alan 1981 Bildirisi'nin 6. maddesi (g) fıkrasını hatırlatmaktadır.

139. Özel Raportör, Yunan makamlarının Lozan Antlaşması'nı ve ülkenin uluslararası taahhütlerini tam ve iyi niyetle yerine getirmesi gerektiğine inanmaktadır. Ayrıca Özel Raportör, uluslararası hukukta öngörülen kısıtlamalar haricinde bir dinin işlerine karışmaktan kaçınılması ihtiyacını hatırlatmaktadır ve uluslararası tanınmış normlar çerçevesinde her bir dini grubun geleneklerine saygı duyulması çağrısında bulunmaktadır.

AGİT İlkeleri

1989 yılında gerçekleşen Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı Katılımcı Devletler Temsilcileri Viyana Toplantısı Sonuç Belgesi'nin 16. ilkesi şunları öngörmektedir:

“Bireyin din veya inancını ifade edebilmesi ve yerine getirmesi özgürlüğü hakkını garanti altına almak amacı ile katılımcı Devletler, diğerleri arasında,

(16.4) (...) dini toplulukların haklarına saygı (...)

- dini toplulukların kendi hiyerarşik ve kurumsal yapısına göre kendilerini organize etme
- kendi koşul ve standartlarının yanı sıra Devletleri ve kendileri arasında özgürce kabul edilen herhangi bir düzenlemeye uygun olarak din adamlarını seçme, atama ve değiştirme

(16.5) din özgürlüğünün gereklerinin daha iyi anlaşılmasını sağlamak amacıyla dini inanç, kurum ve kuruluşlarla istişarelerde bulunmak; (...)

(16.8) din personelinin uygun kurumlarında eğitimine izin verecektir.

Müslüman toplumun ve seçilmiş müftülerin tepkilerine rağmen, Trakya'daki Müslüman azınlığın müftülerini ve imamlarını atamakla Yunanistan, BM ve AGİT'in temel hak standartlarını büyük ölçüde ihlal etmektedir.

***Human Rights Without Frontiers Int'l* Yunan makamlarına;**

- imamların camilerde vaaz vermesi ve devlet okullarında din dersi versin öğretmenleri konusuna ilişkin seçimleri hakkında (Batı) Trakya'daki Müslüman Türk azınlığa diğer 'bilinen dinler' ile aynı hakları vermesi tavsiyesinde bulunmaktadır.

Türkçe Konuşan Toplumun Medya Özgürlüğü

Üç azınlık gazetesi haftalık olarak, biri on beş günde bir ve üç dergi ise aylık olarak yayımlanmaktadır. Bölgede dört özel radyo istasyonu Türkçe yayın yapmaktadır.

Haftalık gazeteler olan Gümülcine’de *Gündem* gazetesi 15, İskeçe’de *Millet* gazetesi 5 yıldır faaliyetlerini sürdürmektedir. Her iki gazetenin de dağıtım görevini de üstlenen üçer gazetecisi bulunmaktadır. Sayısı 1.500’ü geçmeyen baskıdan ancak 800’ü satılmaktadır. Reklam gelirleri ise düşük ve sınırlıdır. *Gündem*, 2012 yılında reklam yayımlama hakkı için gerekli tüm şartları yerine getirmiş tek Türkçe gazetedir.

Gündem ve Millet’e Karşı Hara Nikopolou Davası

2010’da Hara Nikopolou^{xxxvii}, dönemin Büyük Dervent (Meriç) Türkçe azınlık okulu müdür yardımcısı, *Gündem* gazetesi sahibi ve baş editörü Hülya Emin ve azınlık okulu velileri ve kendisi arasında geçen sürtüşme hakkında haber yaptığı gerekçesi ile Cemil Kabza’ya karşı hakaret davası açtı. 1 Aralık 2010 tarihli kararında Rodop Asliye Mahkemesi yayımlanan haberin karalayıcı olduğunu ancak Nikopolou ve azınlık okulunun Türkçe konuşan velileri arasındaki ilişkinin uyumlu olmaktan çok uzak olduğuna karar verdi. Gazeteye 150.000 € miktarında orantısız para cezası^{xxxviii} verildi. Eşdeğer bir davaya (22243/1994) öngörülen cezanın 25 katı bir rakama tekabül eden bu rakam acımasız olarak kabul edildi. 20.000 Avronun ise hemen ödenmesi istendi. Ayrıca *Gündem* 5.400 € tutarındaki mahkeme masraflarını da ödemeye mahkum edildi.

Mahkemenin verdiği ağır cezanın gerekçesi ise “gazetenin önemli makalelerinin sadece Trakya’da ikamet eden Türkçe konuşan halk tarafından değil fakat diğer yayınlar ile tekrar yayımlanması ve elektronik medya yoluyla bütün Yunanistan çapında okunması”ydı. 22243/1994 Kanunu’na göre ulusal düzeydeki yayınlar için minimum 29.325 € öngörülürken yerel düzeydeki yayınlar için 5.865 € ceza öngörüldüğü için okuyucu kitlesinde artış gerekli görüldü. Aslında haber başka gazeteler tarafından yayımlanmadı ancak Hara Nikopolou’yu “şüpheli dalkavukların, Türk Başkonsolosluğu’nun ve Ankara gizli servislerinin organlarıyla yüzleşen kahraman okul öğretmeni”^{xxxix} olarak yansıtan milliyetçi medya tarafından abartılı bir şekilde yansıtıldı.

Yine benzer bir makale için Hara Nikopolou diğer haftalık Türkçe yayın yapan gazete *Millet*’e dava açtı ve gazete 120.000 € para cezasına mahkum edildi. 30.000 €’su hemen ödenmek şartıyla 4.000 € tutarındaki mahkeme masraflarının da gazete tarafından ödenmesine karar verildi.

Gündem’den Hülya Emin ve Cemil Kabza ile *Millet*’ten Cengiz Ömer, verilen para cezasını ödemedikleri takdirde karar temyizde beklemede olsa dahi kişisel sorumluluktan dolayı haklarında 10 ay hapis cezasına çarptırılabilir. Her iki gazete 4 Nisan 2011’de tutuklama emrini aldılar. Gazetelerin ve adı geçen gazetecilerin banka hesapları bloke edildi.

İki gazetenin de avukatları temyiz başvurusunda bulundu. *Gündem*’in duruşması 6 Mayıs 2011’de Gümülcine’de İstinaf Mahkemesi’nde gerçekleşti. *Gündem* gazetesi avukatı davanın ertelenmesini talep etti ve mahkeme davayı 24 Şubat 2012 tarihine erteledi. 24 Şubat 2012’de avukatlar genel grevde olduğundan dava görüşülmedi ve bir sonraki duruşma 22 Mart 2013 tarihine ertelendi.

Atanmış Müftü'nün Gündem, Millet ve Kral FM Radyo'suna Karşı Açtığı Dava^{xl}

İskeçe atanmış müftüsü Mehmet Emin Şinikoğlu'nun eski sekreteri ve medya danışmanı Müfit Ramadanoğlu Gündem ve Millet gazeteleri ile (İskeçe'den yayın yapan) Kral FM Radyo'suna karşı dava açtı.

11 Nisan 2012'de Ramadanoğlu, 5 yıl önce (6 Nisan 2007 tarihinde Gündem'de ve 12 Nisan 2007'de Millet gazetesinde) 'Şinikoğlu'na 14 ay hapis cezası' manşeti altında yayınlanan haberlerin asılsız olduğu ve özel hayatı ihlal ettiği gerekçesi ile İskeçe Asliye Mahkemesi'ne başvurdu. Ramadanoğlu, *Gündem, Millet ve Kral FM*'in her birinden 200.000 € tazminat talebinde bulundu.

Davaya ilişkin haberler sadece söz konusu gazetelerde ve radyoda değil birçok yerel gazetede yayımlandı.

Ramadanoğlu, Hülya Emin, Cemil Kabza ve Ozan Ahmetoğlu (Gündem gazetesi), Bilal Bodur ve Cengiz Ömer (Millet gazetesi) ve Kral FM sahibi Hüseyin Karadayı'dan 200.000 € tazminat talep etmektedir.

Diğer bütün yerel gazetelerde, üç yerel radyoda ve iki yerel TV kanalında yayımlanacak bir özür mektubuna ek olarak Ramadanoğlu, talep ettiği tazminatın ödenmemesi halinde adı geçen gazetecilerin her birinin bir yıl hapse mahkum edilmesini talep etti.

Ramadanoğlu, İskeçe Asliye Mahkemesi'ne 11 Nisan 2012'de başvurdu ve dava edilen bütün gazeteciler de aynı tarihte bilgilendirildi.

Duruşma tarihi 2 Mayıs 2012 olarak belirtildi, fakat Yunanistan çapında bütün adli işlemlerde olduğu gibi 6 Mayıs genel seçimlerinden dolayı bu duruşma da ertelendi.

Dört ay sonra, 19 Eylül 2012'de yeni duruşma tarihi 7 Kasım 2012 olarak bildirildi, ancak avukatların grevde olması nedeniyle duruşma tarihi 18 Eylül 2013'e ertelendi. Her iki gazete, gazeteciler ve Kral FM Radyosu sahibinin duruşması İskeçe Asliye Mahkemesi'nde gerçekleşecek.

Makalenin Geçmişi

İskeçe'den yayın yapan azınlık radyo istasyonu Kral FM'in sahibi Hüseyin Karadayı, atanmış İskeçe Müftüsü eski sekreteri ve medya danışmanı Müfit Ramadanoğlu'nun zorunlu askerlik hizmetinden muaf olabilmek için görevini hiçbir zaman yerine getirmemiş olmasına rağmen müftü Şinikoğlu tarafından imam olarak atanmasına ilişkin savcılığa şikayette bulundu. Hüseyin Karadayı'nın şikayetinin ardından İskeçe savcısı sahte evrak düzenledikleri gerekçesiyle Mehmet Emin Şinikoğlu ve Müfit Ramadanoğlu'na dava açtı

Duruşma 27 Mart 2007 tarihinde İskeçe Ceza Mahkemesi'nde gerçekleşti.

Şinikoğlu ve Ramadanoğlu, İskeçe Ceza Mahkemesi tarafından 14 ay hapis cezasına mahkum edildiler. Bunun üzerine hem Ramadanoğlu hem Şinikoğlu temyize başvurdu.

Yunan medyası yasası (3592/2007) Yunan hükümeti tarafından 19 Temmuz 2007 tarihinde kabul edildi. "Medya İşletmelerinin Temerküzü ve Lisanlaması" hakkındaki bu yeni kanun, basın, ifade ve bilgi yayma özgürlüğünü tehlikeye atan pek çok kısıtlayıcı hüküm getirdi^{xli}.

Yeni kanunun hükümlerine göre medya girişimcileri minimum 30.000-100.000 € arasında yatırım yapmak, uzmanlık alanlarına bağlı olarak en az 5-20 personel istihdam etmek, 24 saat süreli yayın yapmak ve Yunanca'yı ana yayın dili olarak kullanmak şartlarına tabidir. Rodop ve İskeçe illerinde yayın yapan küçük azınlık radyo istasyonları (ve ülke genelindeki diğer radyo istasyonları) bu kısıtlayıcı hükümlerin yerine getirilmesinde ciddi sıkıntılarla karşılaşmaktadır. Türkçe'nin kullanımını sınırlandıran yeni yas, çoğulculuk ve azınlık haklarını da tehdit etmektedir.

Bu kanuna istinaden Ulusal Radyo ve Televizyon Kurulu (ESR) 3 Kasım 2009 tarihinde 1994 yılından beri aralıksız yayın yapan, İskeçe'nin en eski azınlık radyo istasyonuna ("Tele Radyo" 104.2 FM) resmi bir uyarı gönderdi. ESR'nin yukarıda belirtilen kararında (473/2009), yeni medya yasasının 8. Maddesi uyarınca, ana yayın dilinin Yunanca olması gerektiği iletildi.

Resmi uyarıda, azınlık radyo istasyonu Yunanca dilinde yayın yapmadığı takdirde ESR'in daha ileri ve sert önlemler alacağı da açıklandı. Ancak, İngilizce veya Rusça gibi yabancı dilde yayın yapan diğer Yunan radyo istasyonlarına benzer bir idari tedbir uygulanmadı. Bu uygulama Yunan Anayasası 14. maddesinde garanti altına alınmış olan basın özgürlüğünü açıkça ihlal ederek ESR tarafından alınan kararın ayrımcı nitelikte olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, Ulusal Yayın Konseyi (ESR) 416/14.9.2010 sayılı kararıyla İskeçe merkezli radyo istasyonu KRAL FM'ye "yabancı" dilde (Türkçe) yayın yaptığı gerekçesi ile 3.000 € idari yaptırım cezası verdi.

Yunanistan'da azınlık medyası ve gazetelerin bu durumu AGİT Medya Özgürlüğü Temsilcisi Dunja Mijatovic tarafından 17 Mart 2011 ve 23 Haziran 2011 tarihlerinde hazırlanan ve Daimi Konsey'e sunulan periyodik raporda aktarıldı.

Sonuç: Türkçe dilinde yayın yapan medyanın karşılaştığı sorunlar Türk karşıtı ideoloji ile harekete geçen bir dizi devlet ve devlet dışı aktörün medyayı susturmaya çalıştığını açıkça göstermektedir.

Tavsiyeler: Human Rights Without Frontiers Int'l Yunan makamlarına;

- **Türkçe konuşan azınlığın medya özgürlüğüne saygı duyması ve görüş çeşitliliğini koruması;**
- **Sadece ciddi anlamda karalama ve hakaret iddialarına karşı dava açması;**
- **Yargı sürecinde adil ve orantılı ceza ilkesine uyması;**
- **Basın ve ifade özgürlüğüne ilişkin Yunanistan Cumhuriyeti Anayasası'nın 14. maddesini uygularken Lizbon Antlaşması ile birlikte tüm diğer Avrupa sözleşmeleri ve insan hakları bildirilerinin içerik ve ruhuna saygılı olması tavsiyelerinde bulunmaktadır.**

19. Madde: **Anayasaya Aykırı ve Keyfi Vatandaşlıktan Çıkarma**

Etnik olarak Yunan olmayan Yunan vatandaşlarının geriye dönme niyeti olmaksızın ülkeyi terk etmeleri halinde vatandaşlıktan çıkarılabilmelerine olanak tanıyan Yunan Vatandaşlık Kanunu 19. Maddesi uyarınca 1955-1998 yılları arasında birçok etnik Türk Yunan vatandaş vatandaşlıktan çıkarıldı.

Eski Yunan Vatandaşlık Yasası 19. Maddesi'nin öngördüğü üzere:

“Yunanistan'ı geri dönme niyeti olmaksızın terk eden etnik olarak Yunan kökenli olmayan bir kişi Yunan vatandaşlığından çıkarılabilir. Bu kural aynı zamanda etnik olarak Yunan kökenli olmayan, yurt dışında doğmuş ve yurt dışında ikamet eden kişi için de geçerlidir. Yurt dışında yaşayan reşit olmayan çocukları da eğer hayattaki aileleri de vatandaşlıklarını kaybetmişlerse vatandaşlıktan çıkarılabilir. Bu konuda İçişleri Bakanı, Ulusal Konsey ile müşterek görüş içerisinde karar verir.”

Yunan Parlamentosu Rodop Eski Milletvekili İlhan Ahmet'in Mayıs 2005'te bu konuda yönelttiği soruya Yunan İçişleri Bakanlığı'nın verdiği cevaba göre 1998 yılına kadar Batı Trakya ve Rodos adasında (Oniki Adalar) toplam 46,638 Türk (Müslüman) vatandaşlıktan çıkarıldı. Türkiye, bu rakamın 60,000'e ulaştığını iddia etmektedir. Daha önceki vatandaşlıktan çıkarılma kararları iptal edilmemesine rağmen bahse konu kanun maddesi 1998 yılında yürürlükten kaldırıldı. Yunan vatandaşlığını yeniden kazanmanın tek yolu ise herhangi bir yabancı vatandaş gibi Yunan vatandaşlığına başvurmak olarak düzenlendi.

Eski Yunan Vatandaşlık Kanunu'nun 19. Maddesi, diğerlerinin arasında, (Yunanistan tarafından 2462/1997 sayılı kanunla onaylanan) “hiçbir kişinin keyfi olarak kendi ülkesine giriş yapmaktan alıkonulamayacağını” taahhüt eden Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 12. maddesi 4. fıkrasını ve “hiç kimsenin uyruğu olduğu ülke sınırları içine giriş yapma hakkından mahrum bırakılmayacağını” taahhüt eden Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 4. Protokolü'nün 3. maddesi 2. fıkrasını ihlal etmektedir. Bu 4. Protokol Yunanistan tarafından onaylanmayı beklemektedir.

Ulusal ve uluslararası kuruluşlar Yunanistan'a 19. Madde'nin olumsuz sonuçlarını ortadan kaldırması yönünde çağrıda bulunmaya devam etmektedirler.

Yunanistan Ulusal İnsan Hakları Komisyonu ve Vatandaşlık Yasası

Yunan Ulusal İnsan Hakları Komisyonu (GNCHR) 2006 tarihli raporunda bu konuya ilişkin bir bölümü de dahil ederek vatandaşlıktan çıkarılanların sayısının 60.000 olduğunu teyit etti ve 19. Madde'nin anayasaya aykırılığını şöyle ifade etti:

Yunan Vatandaşlık Yasası (GNC'nun eski 19. Maddesi uyarınca vatandaşlığın kaybedilmesi ve geri kazanılması için gerekli prosedür (30 Ekim 2003): 1998 yılına kadar yürürlükte olan yukarıdaki hüküm, Yunanistan'ı “geri dönme niyeti” olmaksızın terk etmiş, çoğunlukla Trakya'da yaşayan Müslüman/Türk kökenli yaklaşık 60.000 Yunan vatandaşının vatandaşlıktan çıkarılmasına neden oldu. GNCHR, eski 19. Madde'nin Yunan Anayasası'na

ve günümüz insan hakları koruma standartlarına aykırı olduğuna dayanarak Yunan devletinin 19. Madde uyarınca vatandaşlığını kaybedenlerin vatandaşlığını geri kazanmalarına yönelik herhangi bir yasal mevzuat bulunmaması konusundaki endişesini dile getirdi. Ayrıca GNCHR, Yunan vatandaşlığının geri kazanılmasına yönelik hazırlanacak yasal mevzuatın da resmi kabulünün gerekliliğini ifade etti. Aynı zamanda GNCHR, Yunanistan'ın Birleşmiş Milletler'in 1961 Vatandaşsızlığın Azaltılmasına Dair Sözleşmesi'ni de kabul etmesi önerisinde bulundu.

Yunan Ulusal İnsan Hakları Komisyonu, 2006'dan beri ne 19. Madde konusunu gündeme getirdi ne de Yunan vatandaşlığının geri kazanılması yönündeki uygulamaları takip etti.

2011 yılında Yunanistan'ın Birleşmiş Milletler Evrensel Periyodik İncelemesi'nde bu konu Türkiye temsilcisi tarafından gündeme getirildi. Yunan delegasyonu şöyle cevap verdi:

Trakya'daki Müslüman azınlığın bazı üyelerinin Yunan vatandaşlığından çıkarılmasına yönelik, 1998 yılında hükümet, Yunanistan'ı geri dönüş niyeti olmaksızın terk eden kişilerin Yunan vatandaşlığından çıkarılmasına izin veren 19. Madde'yi yürürlükten kaldırdı. Ülkeyi kendi iradeleri ile terk etmiş olan bu kişiler arasından birçoğu Yunan vatandaşlığını terk ederek başka bir ülkenin vatandaşlığına geçti. Vatandaşlıktan çıkarılmanın sonucu olarak vatansız statüsünde olan Müslümanların sayısı çok azdır. Trakya'da ikamet eden bu kişiler için özel bir kimlik kartı çıkarılmıştır. Çok az sayıdaki vatansız statüsünde olan bu kişilerin Yunan vatandaşlıklarının iade edilmesi yolunda ise somut adımlar atılmıştır.

Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammarberg ve Vatandaşlık Yasası

Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Thomas Hammarberg, 8-10 Aralık 2008 tarihlerinde Yunanistan'a gerçekleştirdiği ziyaretin ardından 19 Şubat 2009'da bir rapor yayımladı. Raporunda diğer konuların yanı sıra şunlar belirtilmektedir:

Vatandaşlıktan çıkarılmış ancak Yunanistan'da ikamet eden (tahmini 200 kişi)^{xlii} ve Yunan vatandaşlıklarını geri kazanmayı isteyen kişiler 'uzun, pahalı, sonuç bakımından belirsiz ve yanlışlıkla vatandaşlığını kaybetmiş kişiler için aşağılayıcı'^{xliii} olarak belirtilen yabancıların tabi olduğu başvuru sürecini izlemek durumundadır. Komiserin Yunanistan'a düzenlediği ziyaret çerçevesinde Trakya'da söz konusu azınlık temsilcileri ile gerçekleştirdiği görüşmelerde zorla vatandaşlıktan çıkarılmış mağdurlar herhangi bir "manevi tazminat (tazmin)"ın da eksikliğini Komiser'in dikkatine sundular.

26. Özellikle Komiser, çoğunluğu orta yaşlı ve yaşlı olan, kısıtlı ekonomik gelire sahip vatansız kişilerin ihtiyaç halinde sağlık hizmetlerinden yararlanmada çeşitli zorluklarla karşılaştığını ifade eden raporlardan endişe duymaktadır. Komiser, 2006 yılında Yunan Ulusal İnsan Hakları Komisyonu'nun özel olarak kırılğan kişilerin tamamının ivedilikle devlet sağlık sistemi kapsamına alınması yönünde Yunan devletine çağrıda bulunduğunu kaydetti.^{xliv}

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi ve Vatandaşlık Yasası

21 Nisan 2009 tarihinde Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi, Michel Hunault'un (Fransa, Avrupa Demokrat Grubu) "Türkiye'de yaşayan gayri Müslim azınlıklar ve Yunanistan'daki

(Doğu Yunanistan) Müslüman azınlığın din özgürlüğü ve diğer insan hakları' konulu raporunu kabul etti. Raporun 'Vatandaşlığın verilmesi ve geri alınması' başlıklı VI. Kısım, 19. madde hakkında şöyle demektedir:

149. Trakya'daki Müslüman azınlığın bazı üyeleri Vatandaşlık Yasası'nın bir hükmü (Yunanistan'ı geri dönüş niyeti olmaksızın terk eden Yunan etnik kökeninden olmayan kişilerin vatandaşlıktan çıkarılmalarına olanak tanıyan 19. Madde)^{xlv} uyarınca vatandaşlıklarını kaybetti. Bu hüküm 1998 yılında yürürlükten kaldırıldı ancak bu iptal geriye dönük bir etkiye sahip olmadı. Sonuç olarak bazı kişiler bir dizi alanda (sosyal koruma, sağlık, emeklilik ve kimlik bilgileri vb.)^{xlvi} haklarını kullanmalarının önünde engel oluşturarak "vatansız" olarak sınıflandırıldılar.

150. İçişleri Bakanlığı vatandaşlıktan çıkarılan 41 kişinin 2006 yılında durumlarının düzenlendiğini (Yunan vatandaşlığı verildi) ve 18 kişinin de işlemlerinin devam ettiğini bildirdi^{xlvii}. Diğer yandan yurt dışında yaşayan azınlık üyelerinin vatansızlığı ise hala çözümlenmemiştir.

151. Bu konu raportörün Batı Trakya'da görüştüğü azınlık üyeleri tarafından (vatandaşlıktan çıkarılmış kişilerin Yunanistan dışında yaşamak zorunda olması nedeniyle) gündeme getirilmedi, ancak raportör bu durumun Yunan makamlarına devam etmekte olan davaları bir an önce sonuçlandırma çağrısında bulunulması için yeterli olduğunu düşünmektedir. Vatandaşlığa geri kabul açısından yapılacak bu düzenleme, vatandaşlığını bu nedenden dolayı kaybetmiş bireyler için ne ek gider ne de ağır bürokratik prosedür içermemelidir. Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri de Yunan makamlarına 19. Madde uyarınca (Yunanistan'da yaşayan) vatandaşlıktan çıkarılmış kişilerin vatandaşlığının ivedilikle iade edilmesini ve vatandaşlığını kaybederek yurtdışında kalan kişilerin (veya çocuklarının) söz konusu yasa uyarınca vatandaşlıktan çıkarılmış olduğu gerekçesi ile bu kişilere tazminat verilmesi olasılığının göz önünde bulundurulmasını tavsiye etti^{xlviii}. Raportör ise bu tavsiyeyi bütünüyle savunabilecektir.

İrkçılık ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu (ECRI) ve Vatandaşlık Yasası

2009 yılında İrkçılık ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu (ECRI) 2004 yılında yayımlanan diğer tavsiyelere atıfta bulunan 4. Yunanistan Raporu'nu yayımladı:

10. Üçüncü raporunda ECRI Yunan makamlarına Vatandaşlık Yasası'nın eski 19. Maddesi uyarınca vatandaşlıktan çıkarılan, Yunanistan'da ya da yurtdışında yaşayan, vatansız ya da başka bir ülkenin vatandaşı olan tüm kişilerin uğradığı talihsiz koşulları bir an önce telafi etmesi yönünde şiddetle tavsiyede bulundu. Özellikle ECRI vatandaşlığa yeniden başvuru da bulunma koşulu da dahil olmak üzere bu kişilerin vatandaşlıklarını geri kazanmaları yönündeki tüm engellerin ortadan kaldırılarak bu kişilerin vatandaşlarını yeniden kazanmalarının samimi bir şekilde kolaylaştırılması yönünde makamlara çağrıda bulundu.

11. ECRI yukarıda belirtilen sorunun büyük ölçüde devam ettiğini endişe içinde not etmektedir. Vatansız kişiler konusunda 2005 yılı raporunda Yunan Ombudsmanı Yunan vatandaşlığını kaybeden Batı Trakya'daki Müslümanların vatandaşlıklarını yeniden kazanması veya vatandaşlığa kabul edilmesine yönelik başvuru sürecinde aşırı, pek çoğunda

haksız gecikmeler yaşanmaya devam ettiğini not etti. Yunan makamları, İçişleri Bakanlığı'nın Batı Trakya'daki vatansız Müslümanların vatandaşlığa kabul işlemlerinin hızlandırılması için yerel makamlara talimat verdiğini belirtti, bugün vatansız Müslüman azınlığı üyelerinin sayısının 30'dan az olduğunu açıkladı.

Bazı kişilerin Yunan vatandaşlığını yeniden almalarına karşın, ECRI şu anda yurt dışında yaşayan ve/veya başka bir ülkenin vatandaşlığına geçmiş olanlar da dahil Vatandaşlık Yasası'nın Eski 19. Maddesi uyarınca vatandaşlığını kaybetmiş kişilerin tamamına yönelik önlemler alındığı konusunda bilgiye sahip değildir. Diğer yandan ECRI, geçtiğimiz yıllarda pasaportlarını yenilemek veya kişisel sebeplerle Yunanistan'a giriş yapmaya çalışan Yunan etnik kökeninden olmayan bazı kişilerin vatandaşlıktan çıkarılmış olduklarını öğrendiklerini belirten raporlar karşısında da endişe duymaktadır.

12. ECRI, Vatandaşlık Yasası'nın eski 19. Maddesi'nin beraberinde getirdiği sonuçları düzeltme yolunda alınacak önlemlerin pekiştirilmesine ve yeniden vatandaşlığa kabul için yapılan başvuruların değerlendirilmesinde gereken önemin verilmesine yönelik Yunan

13. ECRI, Yunan makamlarına etnik kökeni Yunanlı olmayan vatandaşların yakın zamanda vatandaşlıktan çıkarıldıklarına dair iddiaların incelenmesi ve haklı bulunan durumlarda vatandaşlığın iadesi için gerekli bütün önlemlerin süratle alınması yönünde şiddetle tavsiyede bulunmaktadır.

Birleşmiş Milletler Evrensel Periyodik İncelemesi ve Vatandaşlık Yasası

2011 yılında Yunanistan BM Evrensel Periyodik İncelemesi çerçevesinde sunduğu Ulusal Rapor'unda bu konuyu gündeme getirmedi. Fakat interaktif tartışma sırasında bu konu Türkiye tarafından gündeme getirildi. O dönemde Yunan delegasyonunun resmi cevabı şöyle oldu:

Trakya'daki Müslüman azınlığın bazı üyelerinin Yunan vatandaşlığından çıkarılmasına yönelik, 1998 yılında Hükümet, Yunanistan'ı geri dönüş niyeti olmaksızın terk eden kişilerin Yunan vatandaşlığından çıkarılmasını mümkün kılan 19. Madde'yi yürürlükten kaldırdı. Ülkeyi kendi iradeleri ile terk etmiş olan bu kişiler arasından birçoğu Yunan vatandaşlığını terk ederek yabancı bir ülkenin vatandaşlığına geçtiler. Vatandaşlıktan çıkarılmanın sonucu olarak vatansız statüsünde olan çok az sayıda Müslüman bulunmaktadır. Trakya'da ikamet eden bu kişiler için özel bir kimlik kartı çıkarılmıştır. Bu az sayıdaki vatansız kişilerin Yunan Yunan vatandaşlığını yeniden kazanmaları yolunda ise somut adımlar atılmaktadır.

Bu vesile ile Türkiye temsilcisi Yunanistan'a şu tavsiyelerde bulundu:

85.7. Sonradan yürürlükten kaldırılmış Yunan Vatandaşlık Yasası'nın 19. Maddesi uyarınca vatandaşlıktan çıkarılmış yaklaşık 60.000 Yunan vatandaşının vatandaşlığının geri iadesine ilişkin sürecin hızlandırılması; bu kişilerin vatandaşlıktan çıkarılmasının bir sonucu olarak mülkiyet hakları açısından uğradıkları kayıpların telafisi için bir mekanizma oluşturulması (Türkiye)

Ancak, Türkiye'nin tavsiyeleri Yunan delegasyonundan destek görmedi.

Son 15 yılda Yunanistan'ın Ulusal İnsan Hakları Komisyonu'nun ve uluslararası örgütlerin 19. Madde'nin yarattığı sorunlu durumun çözüme kavuşturulması yönündeki çağrılarını gözardı ettiği açıktır.

Bugüne dek Atina, vatandaşlığını yanlışlıkla yitirmiş kişiler için aşağılayıcı, uzun, pahalı ve belirsiz ve yabancılara uygulanan “olağan” vatandaşlığa kabul (!) prosedürünü takip ederek vatandaşlığını kaybetmiş kişilerin iddia edildiği gibi vatandaşlıklarını yeniden kazandıkları davalar konusunda hiçbir detaylı rapor yayımlamadı.

Tavsiyeler: Human Rights Without Frontiers Int'l Yunan makamlarına;

- 19. Madde hükmüyle vatandaşlıktan çıkarılmanın beraberinde getirdiği ciddi sonuçları daha fazla gecikmeye uğramadan telafi etmesi;**
- 1998 yılından bu yana, özellikle son 10 yılda Yunan vatandaşlığının yeniden kazanılmasına ilişkin davaları gecikme olmaksızın ve tam şeffaflık içinde rapor etmesi;**
- vatandaşlığın geri kazanım yoluyla elde edildiği davalar hakkında detaylı bilgi sunması ve olumsuz kararlara ilişkin davalar konusunda ise red kararının gerekçelerinin bildirilmesi tavsiyelerinde bulunmaktadır.**

Etnik Türklere Karşı Bazı Nefret Temelli Olaylar ve Saldırıları (2011-2012)

Derin ekonomik kriz döneminde Altın Şafak gibi milliyetçi ve aşırı sağ partiler göçmenler, Yunanistan'da sığınma arayanlar, Müslümanlar ve Ortodoks olmayan etnik gruplara karşı güçlü bir söylem geliştirdiler. Haziran 2012 seçimlerinde Altın Şafak Partisi, 18 sandalye kazanarak tarihte ilk defa Yunan Parlamentosu'na girdi. Son yıllarda Altın Şafak Partisi'nin desteklediği yabancı düşmanlığı ve hoşgörüsüzlük, kırılgan gruplara karşı nefret temelli saldırıları ve yabancı düşmanı olayları beraberinde getirdi. Yunanistan'ın etnik Türkleri de bu kırılgan gruplar içinde yer almaktadır. 2011-2012 döneminde birçok cami, Müslüman mezarlığı ve topluma ait mülk kimliği bilinmeyen kişilerin saldırısına uğradı, hasar gördü ya da saygısızlığa maruz kaldı. İşte bunlara birkaç örnek:

18 Eylül 2012

İskeçe şehir merkezi'nde bir etkinliğe ait bir afişi asarken öğretmen Cemali Mülazım, Altın Şafak Partisi üyelerinin saldırısına uğradı. Antarsia Partisi milletvekili aday ve Irkçılık ve Faşizm Tehdidine Karşı Mücadele Hareketi üyesi olan Mülazım, hareketin diğer üç üyesi ile birlikte saldırıya uğradı. Saldırının polise bildirilmesinin ardından bir saldırgan polis tarafından tutuklandı.

23 Ağustos 2012

Gece geç saatlerde Trakya'daki Dostluk, Eşitlik, Barış (DEB) Partisi Genel Merkezi saldırıya uğradı. Partinin ışıklı ambleminin bulunduğu tabela taşla kırıldı.

12 Ağustos 2012

Altın Şafak İskeçe il teşkilatı üyesi bir grup, araba ve motosikletlerle konvoy halinde İskeçe'de etnik Türklerin yaşadığı köylerden geçti, yerel halk arasında korku yarattı.

6 Ağustos 2012

Altın Şafak Partisi'ne üye yaklaşık 150 kişiden oluşan bir grup, Türkiye ve Trakya'daki etnik Türkleri karşıtı slogan atarak Gümülcine Türk Gençler Birliği'ne yürüdü. Göstericiler derneğin bahçesine şişeler attı. Ardından grup Gümülcine'deki Türk konsoloslukuna yürüdü, polis grubun konsolosluka ulaşmasını engelledi.

23 Mart 2012

İskeçe'de, kimliği belirlenemeyen kişi ve kişiler İskeçe Türk Birliği'nin dış kapısına spreyci boya ile 'Türkler Dışarı' yazdılar. Aynı gün Aşağı Mahalle(Kato Thermes)'deki Bektaşî türbesinin duvarına 'Tek iyi Türk ölü Türk'tür' yazıldı.

16 Şubat 2012

Gümülcine'de Poşpoş Mahallesi'ndeki Müslüman mezarlığı kimliği belirlenemeyen bir veya daha fazla vandal tarafından tahrip edildi. Kalkanca Kültür Derneği Başkanı Ali Çakır'ın verdiği bilgilere göre 10 mezar taşı tahrip edildi.

2 Mart 2011

Gümölcine’de Uysallı Köyü Camisi kimliği belirlenemeyen kişi veya bir grup tarafından saldırıya uğradı. Atılan asfalt ve taş parçalarıyla caminin iki camı kırıldı. Gümölcine’de ise bilinmeyen kişi veya bir grup Fikret Sali’ye ait koyun ağılını tahrip etti. Saldırganlar ağılda bulunan 30 koyunu boğazından keserek öldürdü, ancak koyunların hiçbirini çalmadı. Aynı gece saldırırganlar Müslüman toplumun bir üyesine ait ahırını ateşe verdi, burada bulunan üç araba ve iki traktörün lastiklerini kesti.

3 şubat 2011

Kavala’da kimliği bilinmeyen bir kişi veya bir grup, günümüzde Alaca Camii olarak bilinen Halil Bey Cami’nin girişinde bir domuz kesti ve kesilen domuzun başını caminin giriş kapısına çiviledi.

Tavsiyeler: Human Rights Without Frontiers Int’l Yunan makamlarına;

- hoşgörü ve ırkçılık karşıtı bir kültürü teşvik etmesini;
- ırkçı eylemlerin faillerini gecikme olmaksızın kovuşturması tavsiyelerinde bulunmaktadır.

Sonuç

Yunanistan'da azınlık, 1923 Lozan Antlaşması, daha geniş anlamda Türkiye-Yunanistan arasında imzalanan diğer ikili antlaşmaların yanı sıra Atina tarafından imzalanmış ve onaylanmış diğer uluslararası belgeler tarafından korunmaktadır.

Etnik kökenleri, ana dilleri ya da kendini tanımlama şekilleri ne olursa olsun, bu azınlığa mensup kişiler saygı gösterilmesi gereken bireysel ve kolektif haklara sahiptir: kendi seçtikleri (iki dilli azınlık okulu ya da Yunanca eğitim veren okullar) eğitim sistemine erişimde eşit haklar, çocukları için kaliteli eğitim hakkı, uluslararası belgeler ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin içtihatı tarafından tanımlanan dernek kurma özgürlüğü, dini toplumlarının özerkliği ve devletin iç işleyişine müdahale etmemesi, sahip oldukları medyanın gelişimi ve kültürlerinin korunması için elverişli bir ortam.

Yunan Devleti ve Azınlık arasında karşılıklı güven ve saygıya dayalı bir taahhüt, uzun soluklu herhangi bir çözüm için gerekli bir ön koşuldur. Şüphesiz Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından verilen önemli kararların daha fazla gecikmeden uygulanması ilk olumlu adım olacaktır. Yıllardır beklenen bu eylem ile Trakya'daki azınlık ile iyi niyetin ve yapıcı bir diyalogun yeniden tesis edilmesinde büyük bir yol kat edilmiş olunacaktır.

Tavsiyeler

Human Rights Without Frontiers Int'l (Uluslararası Sınır Tanımayan İnsan Hakları) **Yunan makamlarına;**

Kimlik sorunu hakkında

- Lozan Antlaşması ile korunan Azınlık üyesi kişilerin kendini tanımlama hakkına saygı duyması;
- Grubu nasıl adlandıracağı tartışmasına son vermesi ve bunun yerine üyelerinin bireysel ve kolektif insan haklarını korumaya öncelik vermesi;

İki dilli okul eğitim sistemi hakkında

- İki dilli azınlık ilkokullarına anaokullarını dahil etmesi;
- Azınlık ilkokulları ve ortaokullarına ilişkin okulların sayısı ve konumu, öğretmenlerin işe alınması ve eğitimi, müfredat ve kullanılacak okul kitaplarına yönelik uygulamalarını gözden geçirmesi;

Azınlığın dernek kurma özgürlüğü hakkında

- *İskeçe Türk Birliği ve Diğerleri v. Yunanistan, Bekir Usta ve Diğerleri v. Yunanistan, Emin ve Diğerleri v. Yunanistan* davaları ile ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kararlarını gecikme olmaksızın uygulaması;
- Etnik bir grubun adını veya "azınlık" kelimesini içermesi dahil kurucu üyelerinin seçtiği isimler ile derneklerin kayıt edilmesine izin vermesi;
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin dernek kurma özgürlüğü ile ilgili kararlarının uygulanmasına izin verecek şekilde Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu'nu değiştirmesi;

Azınlığın din özgürlüğü hakkında

- Kendi müftülerini ve camilerde vaaz vermek ve devlet okullarında din dersi vermek üzere göreve getirilecek imamlarını seçme konusunda diğer "bilinen din"lere tanınan haklarının aynısının Trakya Müslüman azınlığına da vermesi;

Azınlığın medya özgürlüğü hakkında

- Görüş çeşitliliğini korumak için Türkçe konuşan azınlığın medya özgürlüğüne saygı duyması;
- Yalnızca ciddi hakaret iddiaları ile ilgili davaları cezalandırması;
- Yargı sürecinde adil ve orantılı cezalandırma prensibine uyması;
- Yunan Cumhuriyeti Anayasası'nın ifade ve basın özgürlüğü ile ilgili 14. maddesini uygularken Lizbon Antlaşması ve diğer tüm Avrupa sözleşmeleri ve deklarasyonlarına ve bu antlaşmaların ruhuna saygı duyması;.

19. Madde uyarınca keyfi vatandaşlıktan çıkarma konusunda

- 19. Madde hükmüyle vatandaşlıktan çıkarılmanın beraberinde getirdiği ciddi sonuçları gecikme olmaksızın telafi etmesi;
- 1998 yılından bu yana ve özellikle son 10 yılda Yunan vatandaşlığının geri kazanım yoluyla elde edildiği davaları gecikme olmaksızın tam bir şeffaflık içinde rapor etmesi;
- Vatandaşlığın geri kazanım yoluyla elde edildiği davalar hakkında detayları beyan etmesi ve reddedildiği durumlar için ise red kararının gerekçelerini bildirilmesi.

Irkçı olaylar hakkında

- Hoşgörü ve ırkçılık karşıtı bir kültürü desteklemesi;
- Irkçı eylemlerin failleri hakkına gecikme olmaksızın kovuşturma başlatması.

tavsiyelerinde bulunmaktadır.

ⁱ Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılışını takiben kurulan Hristiyan Ortodoks ülkeler Sırbistan, Karadağ, Yunanistan ve daha sonra Romanya olmuştur.

ⁱⁱ Uluslararası Af Örgütü Raporu (25/01/2000), Yunanistan: Din özgürlüğü ve mahkemede ifade özgürlüğü – Mehmet Emin Aga Davası, İskeçe Müftüsü.

ⁱⁱⁱ Bunlar yaklaşık rakamlardır, Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılma dönemi kaosu ve yeni Yunan devleti tarafından yapılan hesaplamalar mutlak suretle doğru değildir ya da resmi nüfus mübadelesi dışında kalan göçleri kapsar. Daha fazla detay için başvurulabilecek bazı kaynaklar şöyledir: Onur Yıldırım, 2006, *Diplomacy and Displacement: Reconsidering the Turco-Greek Exchange of Populations, 1922-1934* (Routledge) Renee Hirschon (ed.), 2003, *Crossing the Aegean: An Appraisal of the 1923 Compulsory Population Exchange between Greece and Turkey* (New York; Oxford: Berghahn) - "Minorities in Southeast Europe: inclusion and exclusion", a report by Minority Rights Group, London 1998

^{iv} BM İnsan Hakları Konseyi. Azınlık Sorunları Bağımsız Uzmanı Raporu, Gay McDougall, (Para.11) /Yunanistan Ziyareti (8-16 Eylül 2008), Ref. A/HRC/10/11/Add. (18 Şubat 2009): 'Yunan hükümeti kaynaklarına göre, 86.000 civarında Müslüman Trakya'da kaldı, bunların 39.000'i Türk kökenli, 35.000'i Pomak (Slav dilinde konuşan Müslümanlar) ve 12.000'i Roman'dı'.

Bkz. <http://www2.ohchr.org/english/bodies/hrcouncil/docs/10session/A.HRC.10.11.Add.3.pdf>

2000 yılında yayımlanmış Yunan Helsinki İnsan Hakları İzleme Komitesi raporuna göre, Müslüman azınlığın o dönemde % 50'si Türk, % 35'i Pomak ve % 15'i Roman olmak üzere toplam 98.000 kişiden oluştuğu tahmin ediliyordu. Bkz. 'Yunanistan'da İnsan Hakları, 1999 Yıllık Raporu' Atina 7/1/2000.

^v II. Dünya Savaşı sırasında işgal kuvvetleri ile mücadelede çok sayıda etnik Türk hayatını kaybetmiştir.

^{vi} 2001 tarihli resmi nüfus sayımına göre, Trakya'da 369.430 kişi yaşıyordu. En yüksek Yunan idari makamı olan Doğu Makedonya ve Trakya bölgesel ofisi, azınlığın nüfusunun 2011 yılında 140.000-145.000 civarında olduğu yönünde tahminde bulunurken (REMTH 2011) Yunan Dışişleri Bakanlığı yetkilileri bu rakamın genel olarak 100,000 civarında olduğunu ifade etmektedir. Din ve dil unsurlarının da dahil edilerek yapıldığı son nüfus sayımı 1950'dedir.

ABD Dışişleri Bakanlığı'nın 2011 tarihli Uluslararası Dini Özgürlükler Yıllık Raporuna göre '1923 Lozan Antlaşması Trakya'da yaşayan 140.000-150.000 (toplam Yunan nüfusunun %1,3'ünü oluşturan bir rakam) kişiden oluştuğu tahmin edilen resmen tanınan 'Müslüman azınlığı' yarattı' ve 'Trakya'daki yerel Müslüman azınlık hariç ülkenin geri kalan kısmında Müslüman göçmen nüfusun 200.000 ila 300.000 arası olduğu tahmin edilmektedir.'

^{vii} Bkz. Yunanistan Ulusal Raporu (para. 67) http://www.upr-info.org/IMG/pdf/a_hrc_wg.6_11_grc_1_e.pdf

^{viii} Bkz. http://www.upr-info.org/IMG/pdf/abttf_written_greece_2011.pdf

^{ix} Bkz. http://www.upr-info.org/IMG/pdf/a_hrc_wg.6_11_grc_1_e.pdf

^x Bu kısımda koyu renkle yazılmış yerler *Human Rights Without Frontiers* tarafından işaretlenmiştir.

^{xi} CERD: Committee on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (Ayrımcılığın Bütün Biçimlerinin Sona Erdirilmesi Komitesi)

^{xii} Bkz. <http://www.hri.org/docs/lausanne/>

^{xiii} Yunanistan tarafından imzalanıp onaylanmış bazı uluslararası taahhütler: Azınlık hakları konusunda 1993 Kopenhag Belgesi

<http://www.osce.org/odihr/elections/14304>

2009 Lizbon Antlaşması

<http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:C:2007:306:SOM:EN:HTML>

1992 Ulusal veya Etnik Azınlıklara Üye Kişilerin Hakları Bildirisi

<http://www2.ohchr.org/english/law/minorities.htm>

1995 Ulusal Azınlıkların Korunması Çerçeve Sözleşmesi (imzalandı fakat onaylanmadı)

<http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/157.htm>

1975 Helsinki Nihai Senedi

<http://www.hri.org/docs/Helsinki75.html>

1966 Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi

<http://www2.ohchr.org/english/law/ccpr.htm>

^{xiv} Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 30. Maddesi ise etnik, dini veya dilsel azınlıkların bulunduğu ülkelerde, böyle bir azınlık üyesi bir çocuğun kendi grubunun diğer üyeleri ile birlikte toplum içerisinde kendi dilini kullanma hakkından mahrum edilmemesi gerektiğini öngörmektedir.

^{xv} Türkiye'deki üniversite mezunları veya Selanik Özel Pedagoji Akademisi'nden ya da Müslüman dini okullarından (medreselerden) mezun olanlar veya lisele mezunları.

^{xvi} SÖPA (Selanik Özel Pedagoji Akademisi) 1968 yılında Cunta tarafından kuruldu, 2010 yılında kapatılarak Selanik Üniversitesi Eğitim Fakültesi'ne bağlandı.

^{xvii} 17 Şubat 2010 tarihinde sivil toplumun farklı gruplarını temsil eden 211 etnik Türk, Eğitim Bakanı Anna Diamantopoulou ve azınlık okul eğitiminden sorumlu Özel Sekretere bir dilekçe gönderdi. 26 Haziran 2011’de Eğitim Bakanlığı’na bir dilekçe daha gönderildi.

^{xviii} BAKES tüzüğünde BAKES’in 3.5 ila 6 yaş yaş arasında anaokullar, ilk ve ortaokullar kurabileceği belirtilmektedir. BAKES’in biri İskeçe’de ikisi Rodop’ta olmak üzere resmi üç çocuk klübü bulunmaktadır. Bu çocuk klüpleri anaokulu olarak değil 3.5 ila 5 yaş arası çocuklar için kreşler olarak tanınmaktadır.

^{xix} ‘Batı Trakya Azınlığı Yüksek Tahsilliler Derneği’ tarafından 15 Ekim 2012 tarihinde Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Nils Muiznieks’e sunulan bir mektuba göre azınlık ilkokullarından her yıl yaklaşık 1000 öğrenci mezun olmaktadır.

^{xx} 1923 Lozan Antlaşması’ndan bu yana azınlık ilkokullarının sayısına ilişkin istatistiklere, Dr. Ali Hüseyinoğlu (Uluslararası İlişkiler Felsefesi)’nin “The Development of Minority Education at the South-eastern Corner of the EU: The Case of Muslim Turks in Western Thrace, Greece” (May 2012) isimli, <http://sro.sussex.ac.uk> linki üzerinden de ulaşılabilen doktora tezinden elde edilebilir.

^{xxi} Ocak 1999’da Human Rights Watch’un 38 sayfalık ‘Yunanistan:Batı Trakya Türkleri’ isimli raporunun 23. sayfasında ‘Yunan hükümetine göre, 8500 öğrencisi olan 230 azınlık ilkokulu bulunmaktadır.’ ve ‘azınlık ilkokullarında müfredat ikidillidir. Yunanca, tarih, coğrafya, vatandaşlık ve çevre eğitim dersleri Yunanca; matematik, fizik, kimya, din, Türkçe, sanat ve beden eğitimi dersleri Türkçe verilmektedir. Okulun kapasitesi ve büyüklüğü elverdiği ölçüde İngilizce dersleri de verilmektedir. Azınlık çocuklarının büyük bir çoğunluğu azınlık okullarına gitmektedir.’ İngilizce derslerinin 1997 yılında müfredata eklendiği ve bu derslerin Yunan öğretmenler tarafından verildiği not edilmelidir.

98 no’lu dipnotta ise ‘Trakya’daki azınlık okullarının koordinatörü Sayın Lambakis’e göre azınlık gençliğinin %98’i azınlık ilkokullarına gitmektedir. Devlet ilkokullarına giden azınlık çocuklarının sayısı %2 ya da %3’ten fazla değildir.

^{xxii} Öğretmenlik pozisyonu için başvurmuş bir adaya gönderilen yazılı cevapta şöyle belirtilmektedir:

‘ 695/1977 sayılı kanun uyarınca, ilkokullarda göreve atanmak üzere SOPA mezunları tercih edilmektedir. Şu anda 203 öğretmen fazlası bulunmaktadır. Atanma talebiniz bu öğretmenlerin atanmasının ardından cevaplandırılacaktır.’

^{xxiii} Türkiye ve Yunanistan arasında 20 Nisan 1951 tarihinde imzalanan Kültür Protokolü (daha sonra yürürlükten kaldırılarak yerine 2000 yılında Kültürel İşbirliği İkili Antlaşması kabul edilmiştir), karşılıklı öğretmen değişimine yönelik 1952 Nota Değişimi ve 1968 yılında imzalanan Türk-Yunan Kültür Komisyonu Protokolü karşılıklı öğretmen değişimine yönelik bilgilere ulaşılabilecek ilgili belgelerdir.

^{xxiv} Kırsal ve dağlık kesimlerde okullar birleştirildi. Bu da özellikle kış aylarında bir okuldan diğerine ulaşım problemlerine ve geçimini sadece tarımla kazanan ya da ekonomik krizin etkisi altında olan ailelere fazladan masrafa yol açtı.

^{xxv} Yunanistan’ın bütün diğer bölgelerine kıyasla Trakya en yüksek 10 yıllık zorunlu eğitimi terk etme oranına sahip olup en düşük bölgede okur-yazarlık oranına sahiptir.

^{xxvi} ‘Ortaokul’ ile raporda 12-18 yaş arası (öğrencilere verilen ilkokul sonrası, üniversite öncesi) eğitim anlaşılmaktadır.

^{xxvii} 2008-2009 akademik yılında, her iki okul sisteminde yaklaşık 1000 öğrenci eğitim görmüştür.

^{xxviii} Geçmişte, aynı binalar hem sabah hem öğleden sonra işlev görerek daha çok sayıda öğrenciye hizmet ediyordu.

^{xxix} ‘Batı Trakya Azınlığı Yüksek Tahsilliler Derneği’nin verdiği bilgilere göre, her yıl azınlık ilkokullarından yaklaşık 1000 öğrenci mezun olmaktadır. Azınlık liselerinin sayısının yetersiz olduğu bariz bir şekilde görülmektedir.

^{xxx} Sadece Din ile Türk Dili ve Edebiyatı derslerinin testleri Türkçedir.

^{xxxi} Eğitim süresi kuruluş aşamasında 3 yıldır fakat daha sonra, 1957 yılında 5 yıla çıkarıldı. Ardından Yunan ortaokulu statüsü verilmesi ile ortaokullarda eğitim süresi 6 yıl oldu.

^{xxxii} Türkiye ve Yunanistan arasında imzalanan 21 Nisan 1951 tarihli kültürel anlaşma, öğretmen değişimi ve iki ülkede alınan diplomaların karşılıklı tanınmasını öngörüyordu. Celal Bayar Ortaokulu bu anlaşmanın bir sonucudur. Yaklaşık 500 öğretmen Türkiye’de eğitimlerini tamamlayarak azınlık okullarında eğitim vermek üzere döndüler. Bu sayının yarısına yakını derhal Yunan Devleti tarafından istihdam edildi. Almanya’ya *Gastarbeiters*, misafir işçi olarak çalışmak için göç etmemiş olanların bir kısmının ise Trakya’da temel yerli ürün olan tütün üreticiliği yapmaktan başka seçeneği yoktu.

^{xxxiii} Kaynak: Yunanistan Evrensel Periyodik İzleme Çalışma Grubu Raporu’na yönelik Avrupa Batı Trakya Türk Federasyonu (ABTTF) tarafından hazırlanmış Paralel Rapor(11 Temmuz 2011).

^{xxxiv} Avrupa Mahkemesi kararlarına şu linkten ulaşılabilir:

<http://www.strasbourgconsortium.org/portal.case.php?pagelid=10>

^{xxxv} Anayasanın 44. Maddesi 1. Paragrafı şöyle hükmetmektedir: ‘Acil ve önceden öngörülemez bir ihtiyacın doğurduğu olağanüstü durumlarda Cumhurbaşkanı, Kabine’nin önerisi üzerine, yasama işlemi niteliğindeki işlemler yapabilir. Bu işlemler kırk gün içinde Parlamento’nun onayına sunulur”.

^{xxxvi} Ceza Kanunu’nun 175. maddesi uyarınca:

‘1. Devlet veya belediye memurunun görevlerini kasti olarak gasp eden bir kişi bir yıla kadar hapis cezası ya da para cezasına çarptırılır.

2. Bu hüküm, avukat veya Yunan Ortodox Kilisesi veya başka ‘bilinen’ dini temsilcinin görevlerinin gasedildiği halde de geçerlidir.’

^{xxxvii} Hara Nikopolou Yargıtay eski başkanının kızı. 2010 yılında Selanik Valisi sunduğu Hellenizm’i savunma ödülünü Nikopolou’ya vererek kendisine destek verdi. O tarihte vali Nikopolou’nun biyografisini şöyle yazdı: ‘Harikleia Nikolopolou Selanik’te doğdu ve büyüdü. Nikopolou, İlköğretim Bölümü’nde okudu, gerekli sınavlardan geçtikten sonra Selanik Aristoteles Üniversitesi Felsefe Fakültesi’nin Eğitim Bölümü’nde üniversite eğitimini tamamladı. Üniversite çalışmalarının yanısıra, Nikopolou piyano ve akordeon olmak üzere müzik çalışmalarında da üstün başarı gösterdi. 1999-2001 yılları arasında ‘Aristoteles Koleji’ isimli özel okulda ders veren Nikopolou, Zakintos, Gümölcine ve Aetolia Acarnania’daki devlet okullarına atandı. 2004 yılından bu yana, Nikolopolou, Trakya’da Meriç ilinde Büyük Dervent köyündeki azınlık okulunda çalışmaktadır. Nikopolou, Meriç ilinde Dervent’te bir azınlık okuluna katkısı ve verdiği eğitim dolayısıyla birçok ulusal dernek ve kamu organlarından takdir almıştır.’

Dervent’teki velilerin pek çoğu Meriç’teki çalışmaları ile ilgili olarak övgü dolu sözleri paylaşmamakla birlikte Nikopolou hakkında tamamen farklı bir görüşe sahiptir. Dervent’e yerleştikten kısa süre için Nikopolou, yerel halkın büyük çoğunluğu ile çatışma içerisine girdi. Bu anlaşmazlığın çeşitli sebep ve bahaneleri medyaya aktarıldı. Eylül 2007’de, Nikopolou Bakanlığa hitaben Okul Müdürü ve Okul Komitesi Başkanı ‘eğitim ve Yunan karşıtı katı bir davranış içinde’ faaliyet gösterdikleri yönünde şikayet eden iki rapor hazırladı. Ekim 2007’de, 38 veliden 21’i Nikopolou’nun görevden alınmasını yazılı olarak talep ettiler. Ekim 2008’de veliler bir kez daha Nikopolou’nun görevden alınmasını talep ettiler. Bir tanesi hariç bütün öğrenciler okula gitmediler. Bakanlık Nikopolou’nun arkasında durdu ve okula gitmeme sorunu iki haftanın ardından çözüldü. Yaptığı konuşma ve verdiği mülakatlarda Nikopolou, azınlık dilinde eğitimin kaldırılması ve azınlığın genç neslinde Yunan ulusal bilincinin geliştirilmesi çağrısında bulundu. Hara Nikolopolou, radikal popülist aşırı sağ partisi LAOS’a yakınlığı ile biliniyor ve ismi geçmişte LAOS partisinden parlamento için aday listesinde yer aldı.

^{xxxviii} 2009 yılında, PASOK eski genel sekreteri ve Kamu İşleri Eski Bakanı Kostas Laliotis, Yunanistan Eski Başbakanı Konstantin Miçotakis’i kara para aklamakla suçladığı için ‘yalnızca’ 100.000 Avro para cezasına çarptırıldı.

^{xxxix} Eleftherotypia Gazetesi’nin 27 Şubat 2011 tarihli mahkeme kararını eleştiren Pazar baskısından alıntı.

^{xl} Kaynak: Batı Trakya Azınlığı Yüksek Tahsililer Derneği tarafından 24 Eylül 2012 tarihinde AGİT/ODİHR’ye yapılan ‘Call for Freedom of Expression and Free Media in Western Thrace – Greece’ konulu tebliğ. Bkz: <https://www.osce.org/odhr/94015>.

^{xli} AGİT Medya Özgürlüğü Temsilcisi Miklos Haraszti, 27 Haziran 2007 tarihli basın açıklamasında yeni medya kanununa ilişkin endişelerini ifade etti. Açıklamasında Haraszti, yeni kanunun yüksek ve gereksiz bir şekilde katı barajlar koyarak, azınlık, topluluk ya da düşük gelirli yayıncılar üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceğini öne sürdü.

^{xlii} Taslak rapora ilişkin yorumunda Yunan hükümeti Yunanistan’da Müslüman azınlık üyesi ‘30 kişiden daha az sayıda’ vatansız olduğunu belirtti.

^{xliii} İdem. Yurtdışında yaşamını sürdüren pek çok kişinin diğer ülkelerin vatandaşlığına geçtiği söylenmektedir.

^{xliv} Yunanistan Ulusal İnsan Hakları Komisyonu’na göre, eski 19. Madde anayasaya da aykırıydı. Bkz. Yunanistan Ulusal İnsan Hakları Komisyonu, *Yunan vatandaşlık yasası eski 19. Maddesi uyarınca vatandaşlığın yitirilmesi ve bu yolla kaybedilen vatandaşlığın geri kazanımına yönelik izlenecek prosedür hakkında karar*, 30/10/2003, www.nchr.gr (Yunanca) linki üzerinden erişilebilir.

^{xlv} Yunanistan İçişleri Bakanlığı tarafından sunulan bilgilere göre, yaklaşık 46.000 azınlık üyesi vatandaşlıktan çıkarıldı. Türkiye’ye göre ise bu rakam 60.000’e yakındır.

^{xlvi} 2005 yılı Yunanistan temel haklar raporu, Avrupa Birliği temel haklar bağımsız uzmanları ağı CFR-CDF/GR/2005, sayfa 43 ve raporun tamamı.

^{xlvii} Ulusal İnsan Hakları Komisyonu 2006 Raporu, Yunanistan, Mart 2007, sayfa 219 (Yunanca). Yunanistan Ulusal İnsan Hakları Komisyonu üyesi bakanlıkların raporu.

^{xlviii} İnsan Hakları Komiseri’nin 8-10.12.2008 tarihlerinde Yunanistan’a düzenlediği ziyaretin raporu, Azınlıkların insan hakları, CommDH(2009)9, 19.02.2009.
